

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ОДЕСЬКА ЮРИДИЧНА
АКАДЕМІЯ»**

КАФЕДРА АДМІНІСТРАТИВНОГО І ФІНАНСОВОГО ПРАВА

О.І. Лавренова, А.В. Стрельников, С.К. Могил

**АДМІНІСТРАТИВНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПРАВОПОРУШЕННЯ,
ПОВ'ЯЗАНІ З КОРУПЦІЄЮ**

Навчально-методичний посібник

Освітня програма підготовки здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня в Національному університеті «Одеська юридична академія»

Автори:

Лавренова Ольга Ігорівна – кандидат юридичних наук, доцент кафедри адміністративного і фінансового права Національного університету «Одеська юридична академія».

Стрельников Андрій Вікторович – кандидат юридичних наук, доцент кафедри адміністративного і фінансового права Національного університету «Одеська юридична академія».

Могил Сергій Костянтинович – кандидат юридичних наук, суддя Верховного Суду.

Рекомендовано до друку

Навчально-методичною радою Національного університету «Одеська юридична академія» (протокол № 2 від 25 жовтня 2019 року).

Рецензенти:

Б.А. Кормич – доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри морського та митного права Національного університету «Одеська юридична академія».

Х.П. Ярмачі – доктор юридичних наук, професор кафедри адміністративного права та адміністративного процесу Одеського державного університету внутрішніх справ

Адміністративна відповідальність за правопорушення, пов'язані з корупцією: навчально-методичний посібник (для здобувачів вищої освіти денної та заочної форми навчання) / О.І. Лавренова, А.В. Стрельников, С.К. Могил, 2019. 49 с.

ЗМІСТ

Опис навчальної дисципліни	4
Теми лекційних занять.....	5
Теми практичних занять.....	33
Завдання для самостійної роботи.....	35
Питання для підсумкового контролю	38
Критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти	40
Шкала оцінювання	40
Перелік необхідної літератури	41
Додаток 1. Тестові завдання.....	45

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна «Адміністративна відповідальність за правопорушення, пов'язані з корупцією» призначена для студентів, що навчаються за освітньо-кваліфікаційним рівнем «магістр». Предметом вивчення навчальної дисципліни є норми чинного адміністративного законодавства щодо притягнення до адміністративної відповідальності за правопорушення, пов'язані з корупцією, зокрема щодо складів адміністративних правопорушень, пов'язаних з корупцією, та порядку притягнення осіб до адміністративної відповідальності за такі правопорушення; наукові праці провідних вчених у галузі адміністративного права; судова практика з даного питання.

Метою вивчення дисципліни «Адміністративна відповідальність за правопорушення, пов'язані з корупцією» є набуття студентами всебічних системно-теоретичних та науково-прикладних знань з предмету курсу та можливість використання цих знань на практиці, як при наданні юридичної допомоги громадянам в реалізації їхніх прав та законних інтересів, так і при виконанні функцій в органах публічної влади.

Виходячи із мети вивчення навчальної дисципліни «Адміністративна відповідальність за правопорушення, пов'язані з корупцією» та відповідно до вимог профілю освітньо-професійної програми, здобувачі вищої освіти повинні **вміти**: вирішувати задачі, надані до теми практичних занять, виконувати завдання із самостійної роботи; демонструвати високий рівень правової свідомості, правового мислення і правової культури з дотриманням норм професійної етики та антикорупційного законодавства; оцінювати та аналізувати конкретні правові ситуації та приймати обґрунтовані рішення; демонструвати спеціалізовані концептуальні знання, набуті у процесі навчання та/або професійної діяльності на рівні новітніх досягнень, які є основою для абстрактного мислення та впровадження інноваційної практики.

Рівень вищої освіти	Форма навчання	Тип	Курс	Семестр	Обсяг кредитів/год
Другий (магістерський) рівень	Денна / Заочна	ДВВ	2	1	2/60

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Вид навантаження	год	
	Денна	Заочна
Кількість кредитів/год	2/60	2/60
Усього годин аудиторної роботи, у т.ч.:	30	6
лекційні заняття	14	4
практичні заняття	16	2
самостійна робота	30	54
Залік	+	+
Екзамен	-	-

ТЕМИ ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ

Тема 1. Поняття та сутність корупції

1. Поняття категорії «корупція».
2. Види корупції.
3. Поняття правопорушення, пов'язаного із корупцією, відмежування його від корупційного правопорушення.
4. Причини корупції в Україні.
5. Державна антикорупційна політика.
6. Участь України в міжнародному співробітництві у сфері запобігання і протидії корупції.

Основний зміст

1. Поняття категорії «корупція»

Визначення поняття «корупція» можливе в різних площинах. В загальносоціальному розумінні корупцію можна визначити як соціальне, системне явище, що полягає в неправомірному використанні особами, які мають владні чи управлінські повноваження, власного становища, статусу, авторитету в особистих або корпоративних інтересах, що призводить до розкладання, деградації влади та соціального управління.

В антикорупційному законодавстві дається правове визначення корупції, на основі якого формулюються похідні законодавчі терміни. Законом України «Про запобігання корупції» передбачено наступне визначення: корупція – використання особою (суб'єктом відповідальності за корупційні та пов'язані з корупцією правопорушення), наданих їй службових повноважень та пов'язаних із цим можливостей з метою одержання неправомірної вигоди або прийняття обіцянки (пропозиції) такої вигоди для себе чи інших осіб або відповідно обіцянка (пропозиція) чи надання неправомірної вигоди особі, зазначеній в Законі, або на її вимогу іншим фізичним чи юридичним особам з метою схилити цю особу до протиправного використання наданих їй службових повноважень та пов'язаних із цим можливостей.

Перш за все, слід зазначити, що в Україні замість фрагментарного законодавства створено систему антикорупційного законодавства, яке охоплює всі сфери суспільного життя і включає різні види нормативно-правових актів. Основним антикорупційним нормативно-правовим актом в Україні є Закон України «Про запобігання корупції» від 14.10.2014 р. Відповідно до вказаного Закону відносини, що виникають у сфері запобігання і протидії корупції, регулюються зазначеним Законом, іншими законами і міжнародними договорами України, згоду на обов'язковість яких надано Верховною Радою України, а також прийнятими на їх виконання іншими нормативно-правовими актами. До актів законодавства, що утворюють основу антикорупційного законодавства України, належать наступні: Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984 р.; Кримінальний кодекс України від 05.04.2001 р.; Закони України: Про очищення влади від 16.09.2014 р.; Про засади державної антикорупційної політики в Україні (Антикорупційна стратегія) на

2014-2017 роки від 14.10.2014 р.; Про Національне антикорупційне бюро України від 14.10.2014 р.; Про Національне агентство України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів від 10.11.2015 р.; Про державну службу від 10.12.2015 р.; Укази Президента: Про першочергові заходи з реалізації Закону України «Про запобігання і протидію корупції» від 05.10.2011 р.; Про Порядок проведення спеціальної перевірки відомостей щодо осіб, які претендують на зайняття посад, пов'язаних із виконанням функцій держави або місцевого самоврядування від 25.01.2012 р.; Постанови Кабінету Міністрів України: Про стан фінансово-бюджетної дисципліни, заходи щодо посилення боротьби з корупцією та контролю за використанням державного майна і фінансових ресурсів від 29.11.2006 р.; Питання запобігання та виявлення корупції в органах виконавчої влади від 08.12.2009 р. тощо. Безперечно, наведений перелік не є вичерпним і включає лише основні нормативно-правові акти у сфері запобігання і протидії корупції.

2. Види корупції

Для визначення видів корупції можна виділити такі критерії:

1. За сферами прояву зазвичай виділяють такі види корупції: 1) політична, зокрема корупція у представницьких органах влади; 2) корупція на публічній службі, зокрема у діяльності органів виконавчої влади, насамперед у їх діяльності з надання публічних послуг; 3) корупція у судовій системі та органах кримінальної юстиції; 4) корупція в економіці (у публічних закупівлях, в митній і податковій сферах тощо); 5) корупція в соціальній сфері (освіта, охорона здоров'я, соцзабезпечення та ін.); 6) корупція у приватному секторі; 7) корупція в спорті.

2. За критерієм масштабу і системності корупція буває: 1) епізодична; 2) систематична; 3) глобальна (мафіозного типу). Найбільш поширеним з цих видів в Україні є другий.

3. За критерієм характеру неправомірної вигоди корупція може бути майнова (коли її предметом, метою чи засобом є майно, право на майно або послуги чи інші дії майнового характеру) і немайнова (коли її предмет, мета чи засоби – це немайнові пільги, переваги, вигоди нематеріального чи негрошового характеру).

4. За географією корупція може бути: 1) характерна лише для певних місцевостей; 2) типова для будь-яких місцевостей; 3) транскордонна.

6. За критерієм мети «хабародавця» розглядають такі види корупції: 1) корупція з метою вирішити незаконне питання; 2) корупція з метою вирішити законне питання; 3) корупція з метою прискорити вирішення законного питання.

Для кожного виду корупції потрібен власний спосіб запобігання і протидії. Виходячи з цього всі заходи запобігання можна поділити на: 1) загальні – ті, що передбачаються спеціальними антикорупційними законами (Законом «Про запобігання корупції», «Про засади державної антикорупційної політики в Україні (Антикорупційна стратегія) на 2014-2017 роки», відповідними статтями

КК, КАП); 2) спеціальні – що, що містяться в законах, які регламентують різні сфери політичної, економічної та іншої діяльності та спрямовані на запобігання корупційним правопорушенням з боку конкретних суб'єктів правових відносин (Закон «Про публічні закупівлі», «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо запобігання і протидії політичній корупції» та ін.).

3. Поняття правопорушення, пов'язаного із корупцією, відмежування його від корупційного правопорушення

ЗУ «Про запобігання корупції» визначає корупційне правопорушення як діяння, що містить ознаки корупції, вчинене особою, зазначеною у частині першій статті 3 цього Закону, за яке законом встановлено кримінальну, дисциплінарну та/або цивільно-правову відповідальність. Відповідно до абз. п'ятого ст. 1 Закону «Про запобігання корупції», специфічними ознаками корупційного правопорушення є те, що:

- 1) воно містить ознаки корупції;
- 2) воно вчинене певним суб'єктом – особою, зазначеною в ст. 3 Закону;
- 3) за нього законом встановлено юридичну відповідальність певного виду – кримінальну, дисциплінарну та/або цивільно-правову.

Відсутність будь-якої з обов'язкових ознак корупції означає відсутність корупційного правопорушення.

Наводиться і класифікація корупційних правопорушень: кримінальноправові, цивільно-правові та дисциплінарні. Кримінально-правові порушення – те саме, що злочини, або корупційні злочини, – криміналізовано в Особливій частині Кримінального кодексу України. Цивільно-правові корупційні порушення здебільшого випливають із цивільних договірних правовідносин, порушень зобов'язального права, що завдають матеріальну шкоду, мають негативні матеріальні наслідки та регулюються цивільним законодавством, у т. ч. нормами Цивільного кодексу України. Дисциплінарна юридична відповідальність передбачається за порушення трудової та службової дисципліни, а відповідні корупційні правопорушення заборонено Кодексом законів про працю України, статутами державних органів і формувань та ін.

Під правопорушеннями, пов'язаними із корупцією ЗУ «Про запобігання корупції» розуміє «діяння, що не містять ознак корупції, але порушують встановлені цим Законом вимоги, заборони та обмеження, вчинені особою, зазначеною у частині першій статті 3 цього Закону, за які законом встановлено кримінальну, адміністративну, дисциплінарну та/або цивільно-правову відповідальність».

Потрібно розрізнити між собою поняття «корупційне правопорушення» і «правопорушення, пов'язане з корупцією». Специфічними ознаками останнього є те, що: 1) воно не містить ознак корупції; 2) воно порушує встановлені Законом «Про запобігання корупції» (але не іншим законом) вимоги, заборони та обмеження; 3) воно вчинене особою, зазначеною в ст. 3 вищезгаданого Закону; 4) за нього законом встановлено юридичну відповідальність певного виду – кримінальну, адміністративну, дисциплінарну та/або цивільно-правову.

Ключовим критерієм, який відрізняє ці два поняття, є наявність чи відсутність ознак корупції у відповідному діянні.

4. Причини корупції в Україні

Серед причин корупції виділяють:

1) причини, властиві для усіх чи майже усіх країн перехідного типу:

відсутність тривалий час політичної та економічної стратегії формування нового суспільного ладу, недооцінка ролі державного регулювання у здійсненні цих перетворень, зокрема щодо діяльності управлінського апарату, значне послаблення державного контролю за його роботою; наявність легальних і прихованих політичних сил, які прагнуть відновлення колишнього ладу з його державно-управлінською системою та чинять опір запровадженню демократичних засад в усіх сферах суспільства.

наявність значних залишків старої командно-адміністративної системи у вигляді надмірно великого державного управлінського та іншого службово-обслуговуючого апарату з необґрунтовано широкими повноваженнями, зокрема розпорядчо-дозвільного змісту, ускладненим, забюрократизованим, неконтрольованим порядком задоволення нагальних потреб населення.

процеси зміни форм власності, приватизації та накопичення значних цінностей, що відбулися у перші роки незалежності здебільшого неофіційно або напівлегально, сприяли виникненню і зміцненню корпоративних угруповань і кланів, корупційних зв'язків, слугували прикладом наживи з використанням посади, відкривали можливість безболісної зміни службової діяльності на комерційну.

масове прагнення нових підприємницьких структур, включаючи кримінальні, розв'язати через державний апарат свої проблеми.

послаблення нагляду та контролю за виконанням правових норм.

2) причини, пов'язані з прорахунками у проведенні суспільних перетворень безпосередньо в Україні:

декларативність багатьох реформаторських намірів та рішень влади; обмеженість, зволікання та непослідовність у проведенні реформ щодо демократизації управління суспільством, діяльності державного апарату, дерегуляції та лібералізації економіки, підтримки підприємництва.

безперешкодне створення суб'єктів підприємницької діяльності на базі державного майна, переведення державної власності у приватну в інтересах окремих груп, тіньових структур, кланів.

криміналізація економічних та інших соціальних відносин внаслідок недосконалої грошової та податкової політики, що спричиняє тінізацію економіки, гальмує розвиток цивілізованого підприємництва, переорієнтовує його з виробничої спрямованості на торговельно-фінансову.

пасивність правоохоронних та інших державних органів щодо притягнення винних у корупційних вчинках та інших незаконних операціях до відповідальності, що, крім інших негативних наслідків, стає для чиновництва стимулом безкарного вчинення корупційних діянь, призводить до моральної деформації, поширення корисливої мотивації службової діяльності.

поширеність у суспільстві думки про корумпованість влади, припустимість, ефективність та невідворотність корупційних зв'язків і діянь, про небажання влади боротися з ними і навіть потурання їм, що призводить до зворотного впливу на формування у населення готовності та звички до використання корупційних відносин.

превалювання серед громадян, настроєних на боротьбу з корупцією, думки про пріоритетність більш жорсткого покарання винних у вчиненні корупційних діянь, а не усунення причин останніх; сприяння формуванню таких уявлень через засоби масового впливу на населення за відсутності спрямованої антикорупційної протидії.

5. Державна антикорупційна політика

Антикорупційна політика — це комплекс правових, економічних, освітніх, виховних, організаційних та інших заходів, спрямованих на створення системи запобігання та протидії корупції і усунення причин її виникнення.

Елементами предмета антикорупційної політики є: а) поняття, завдання, методи, функції, та принципи антикорупційної політики держави; б) стратегія і тактика запобігання та протидії корупційній злочинності; в) суб'єкти формування та реалізації антикорупційної політики держави; г) нормативно-правове, організаційно-управлінське та фінансове забезпечення формування та реалізації антикорупційної політики держави; д) кримінологічна експертиза нормативно-правових актів; е) заходи і засоби підвищення ефективності антикорупційної політики держави та практичної реалізації стратегії і тактики запобігання та протидії корупційній злочинності.

Таким чином, антикорупційної політику можна розглядати як:

1) державну політичну доктрину, яка володіє аналітичними методами та синтезом відповідних політичних, соціологічних і правових знань й займає вагомe місце серед стратегічних напрямів запобігання та протидії корупційній злочинності;

2) особливий вид соціальної діяльності, спрямований на забезпечення внутрішньої безпеки, правопорядку та законності в країні, створення організаційно-правових засад та реалізації стратегічних напрямів щодо запобігання та протидії корупційній злочинності;

3) законодавчу ініціативну функцію влади щодо забезпечення діяльності (взаємодії) суб'єктів антикорупційної політики.

Засади антикорупційної політики (Антикорупційна стратегія) визначаються Верховною Радою України. Верховна Рада України щороку не пізніше 1 червня проводить парламентські слухання з питань ситуації щодо корупції, затверджує та оприлюднює щорічну національну доповідь щодо реалізації засад антикорупційної політики. Антикорупційна стратегія розробляється Національним агентством на основі аналізу ситуації щодо корупції, а також результатів виконання попередньої антикорупційної стратегії.

Останнім був Закон України «Про засади державної антикорупційної політики в Україні (Антикорупційна стратегія) на 2014-2017 роки». З початку 2018 року в Україні відсутня Антикорупційна стратегія.

6. Участь України в міжнародному співробітництві у сфері запобігання і протидії корупції

Україна відповідно до укладених нею міжнародних договорів здійснює співробітництво у сфері запобігання і протидії корупції з іноземними державами, міжнародними організаціями, які здійснюють заходи щодо запобігання і протидії корупції.

Одним з перших міжнародних документів, яким засуджуються всі види корупції, включаючи хабарництво, є ухвалена 15 грудня 1975 року резолюція Генеральної Асамблеї ООН 3514 (XXX). Зазначений документ закликає уряди всіх країн вжити на національному рівні всіх необхідних заходів щодо запобігання та протидії корупції, які вони вважатимуть доцільними, включаючи законодавчі.

На восьмому конгресі ООН, який відбувся в Гавані у 1990 році, ухвалено «Практичні заходи боротьби з корупцією», в яких визначаються найбільш важливі завдання для подолання корупції. З цього часу визначені завдання не змінювалися. Вони уточнювалися, деталізувалися в різних документах, прийнятих в рамках ООН. Зокрема, це резолюція Генеральної Асамблеї ООН «Боротьба з корупцією» від 12 грудня 1996 року (A/RES/51/59), Декларація ООН «Про боротьбу з корупцією та хабарництвом в міжнародних комерційних операціях» (1996 р.) (995_369), Міжнародний кодекс поведінки державних посадових осіб (1996 р.) (995_788), Керуючі принципи для ефективного виконання Кодексу поведінки посадових осіб з підтримання правопорядку (1989 р.).

Зазначені документи мають рекомендаційний характер. Водночас саме вони відіграли ключову роль в підготовці міжнародно-правових актів, які закріпили міжнародні стандарти протидії за запобігання корупції. Одним з головних документів у цій сфері є Конвенція ООН проти корупції, прийнята на 58 сесії Генеральної Асамблеї ООН у жовтні 2003 року. Конвенція визначає пакет стандартів, заходів та правил, які всі країни можуть застосувати для зміцнення своїх правових норм та режимів державного регулювання у сфері боротьби з корупцією.

Не менш плідною та активною є діяльність у сфері протидії та запобіганні корупції на рівні регіональних організацій. В першу чергу це стосується Ради Європи. Підхід цієї організації до боротьби з корупцією має три взаємопов'язаних аспекти: вироблення загальноєвропейських норм та стандартів, контроль за їх дотриманням, а також надання технічної допомоги державам та регіонам.

GRECO (англ. The Group of States against Corruption – «Група держав проти корупції») є органом Ради Європи з антикорупційного моніторингу. Утворений 1 травня 1999 року як об'єднання 17 держав – членів Ради Європи. Нині об'єднує 49 держав-учасниць (крім членів РЄ, також США та Білорусь). Починаючи зі серпня 2010 р. всі члени РЄ є також членами GRECO. Головна мета – допомога країнам-учасникам у боротьбі з корупцією. Встановлює антикорупційні стандарти до діяльності держави та контролює відповідність

практики цим стандартам. Допомагає виявити недоліки в національній антикорупційній та пропонує необхідні законодавчі, інституційні чи оперативні заходи, надає майданчик для обміну найкращими рішеннями в галузі викриття й запобігання корупції.

Тема 2. Особливості адміністративної відповідальності за правопорушення, пов'язані із корупцією

1. Поняття та особливості адміністративної відповідальності як різновиду юридичної відповідальності.
2. Суб'єкти відповідальності за правопорушення, пов'язані з корупцією.
3. Єдиний державний реєстр осіб, які вчинили корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення.

Основний зміст

1. Поняття та особливості адміністративної відповідальності як різновиду юридичної відповідальності

Адміністративна відповідальність – це особливий вид юридичної відповідальності, що полягає в застосуванні уповноваженим суб'єктом до осіб, що вчинили адміністративний проступок, адміністративних стягнень у порядку, встановленому нормами адміністративного права.

Адміністративна відповідальність має загальні та спеціальні ознаки. Загальні ознаки є характерними для всіх різновидів юридичної відповідальності. До них належать:

- 1) має зовнішній характер;
- 2) пов'язана з державним примусом;
- 3) встановлюється нормативно-правовими актами;
- 4) застосовується лише за вчинення проступку;
- 5) притягнення правопорушника до відповідальності здійснюється в певному визначеному законом процесуальному порядку;
- 6) правопорушник зазнає певних втрат матеріального та нематеріального характеру, що передбачені законом.

Поряд з загальними ознаками, адміністративній відповідальності властиві і спеціальні ознаки, які притаманні лише їй та відрізняють її від інших видів юридичної відповідальності. Такими ознаками є:

- 1) врегульована нормами адміністративного права;
- 2) її підставою є адміністративний проступок;
- 3) правом застосування адміністративної відповідальності наділено широке коло суб'єктів;
- 4) суб'єктами адміністративної відповідальності можуть бути як індивідуальні, так і колективні суб'єкти, винні у вчиненні адміністративного проступку;
- 5) відсутність відносин службового підпорядкування між суб'єктом, що притягує до відповідальності і особою, яка притягується до відповідальності;

б) особливий порядок притягнення до адміністративної відповідальності, який характеризується оперативністю, економічністю, спрощеністю;

7) притягнення до адміністративної відповідальності у більшості випадків здійснюється в адміністративному (позасудовому) порядку.

У науці адміністративного права прийнято виділяти три підстави адміністративної відповідальності: нормативну, фактичну та процесуальну. Під нормативною підставою адміністративної відповідальності розуміють систему правових норм, що закріплюють: а) загальні питання адміністративної відповідальності (суб'єкти адміністративної відповідальності, система адміністративних стягнень тощо); б) склади адміністративних проступків; в) коло суб'єктів, уповноважених притягувати до адміністративної відповідальності; г) процедуру притягнення до адміністративної відповідальності. Правові норми, що регулюють питання адміністративної відповідальності містяться передусім у КУпАП, а також в інших нормативно-правових актах різної юридичної сили. Фактичною підставою адміністративної відповідальності є адміністративний проступок. Процесуальною підставою адміністративної відповідальності є акт компетентного суб'єкта про накладення конкретного адміністративного стягнення за конкретний адміністративний проступок на конкретну винну особу.

2. Суб'єкти відповідальності за правопорушення, пов'язані з корупцією

Перелік суб'єктів відповідальності за правопорушення, пов'язані з корупцією, встановлено ст. 3 ЗУ «Про запобігання корупції»:

1) особи, уповноважені на виконання функцій держави або місцевого самоврядування:

а) Президент України, Голова Верховної Ради України, його Перший заступник та заступник, Прем'єр-міністр України, Перший віце-прем'єр-міністр України, віце-прем'єр-міністри України, міністри, інші керівники центральних органів виконавчої влади, які не входять до складу Кабінету Міністрів України, та їх заступники, Голова Служби безпеки України, Генеральний прокурор, Голова Національного банку України, Голова та інші члени Рахункової палати, Уповноважений Верховної Ради України з прав людини, Голова Верховної Ради Автономної Республіки Крим, Голова Ради міністрів Автономної Республіки Крим;

б) народні депутати України, депутати Верховної Ради Автономної Республіки Крим, депутати місцевих рад, сільські, селищні, міські голови;

в) державні службовці, посадові особи місцевого самоврядування;

г) військові посадові особи Збройних Сил України, Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України та інших утворених відповідно до законів військових формувань, крім військовослужбовців строкової військової служби, курсантів вищих військових навчальних закладів, курсантів вищих навчальних закладів, які мають у своєму складі військові інститути, курсантів факультетів, кафедр та відділень військової підготовки;

г) судді, судді Конституційного Суду України, Голова, заступник Голови, члени, інспектори Вищої ради правосуддя, посадові особи секретаріату Вищої

ради правосуддя, Голова, заступник Голови, члени, інспектори Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, посадові особи секретаріату цієї Комісії, посадові особи Державної судової адміністрації України, присяжні (під час виконання ними обов'язків у суді);

д) особи рядового і начальницького складу державної кримінально-виконавчої служби, податкової міліції, особи начальницького складу органів та підрозділів цивільного захисту, Державного бюро розслідувань, Національного антикорупційного бюро України;

е) посадові та службові особи органів прокуратури, Служби безпеки України, Державного бюро розслідувань, Національного антикорупційного бюро України, дипломатичної служби, державної лісової охорони, державної охорони природно-заповідного фонду, центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної податкової політики та державної політики у сфері державної митної справи;

є) члени Національного агентства з питань запобігання корупції;

ж) члени Центральної виборчої комісії;

з) поліцейські;

и) посадові та службові особи інших державних органів, органів влади Автономної Республіки Крим;

і) члени державних колегіальних органів;

2) особи, які для цілей цього Закону прирівнюються до осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування:

а) посадові особи юридичних осіб публічного права, які не зазначені у пункті 1 частини першої цієї статті, особи, які входять до складу наглядової ради державного банку, державного підприємства або державної організації, що має на меті одержання прибутку;

б) особи, які не є державними службовцями, посадовими особами місцевого самоврядування, але надають публічні послуги (аудитори, нотаріуси, приватні виконавці, оцінювачі, а також експерти, арбітражні керуючі, незалежні посередники, члени трудового арбітражу, третейські судді під час виконання ними цих функцій, інші особи, визначені законом);

в) представники громадських об'єднань, наукових установ, навчальних закладів, експертів відповідної кваліфікації, інші особи, які входять до складу конкурсних комісій, утворених відповідно до Закону України «Про державну службу», Закону України «Про службу в органах місцевого самоврядування», Громадської ради доброчесності, утвореної відповідно до Закону України «Про судоустрій і статус суддів», громадських рад, рад громадського контролю, що утворені при державних органах та беруть участь у підготовці рішень з кадрових питань, підготовці, моніторингу, оцінці виконання антикорупційних програм, і при цьому не є особами, зазначеними у пункті 1, підпункті «а» пункту 2 частини першої цієї статті.

Щодо деяких правопорушень, пов'язаних з корупцією, суб'єктом можуть виступати і інші особи, визначені законом.

3. Єдиний державний реєстр осіб, які вчинили корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення

Єдиний державний реєстр осіб, які вчинили корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення (Реєстр) – електронна база даних, яка містить відомості про осіб, які вчинили корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення, та про юридичних осіб, до яких застосовано заходи кримінально-правового характеру у зв'язку з вчиненням корупційного правопорушення.

Реєстр ведеться з метою:

1) забезпечення єдиного обліку осіб, які вчинили корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення, та юридичних осіб, до яких застосовано заходи кримінально-правового характеру у зв'язку з вчиненням корупційного правопорушення;

2) забезпечення в установленому порядку проведення спеціальної перевірки відомостей стосовно осіб, які претендують на зайняття посад, які передбачають зайняття відповідального або особливо відповідального становища, та посад з підвищеним корупційним ризиком;

3) аналізу відомостей про осіб, які вчинили корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення, з метою визначення сфер державної політики та посад, пов'язаних з виконанням функцій держави або місцевого самоврядування, з найбільш корупційними ризиками, а також формування та реалізації державної антикорупційної політики;

4) аналізу відомостей про юридичних осіб, до яких застосовано заходи кримінально-правового характеру у зв'язку з вчиненням корупційного правопорушення.

Держатель та Адміністратор Реєстру – Національне агентство з питань запобігання корупції. Внесенню до Реєстру підлягають відомості про осіб, яких притягнуто до відповідальності за вчинення корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, та про юридичних осіб, до яких застосовано заходи кримінально-правового характеру у зв'язку з вчиненням корупційного правопорушення. Підставою для внесення Реєстратором відомостей про особу, яку притягнуто до адміністративної відповідальності за вчинення пов'язаного з корупцією правопорушення, є електронна копія рішення суду, яке набрало законної сили, з Єдиного державного реєстру судових рішень.

Безоплатний цілодобовий доступ до відомостей з Реєстру здійснюється через офіційний веб-сайт Міністерства юстиції України шляхом пошуку та завантаження інформації про осіб, яких притягнуто до відповідальності за вчинення корупційного правопорушення згідно нормативних документів.

Тема 3. Характеристика складів адміністративних правопорушень, пов'язаних з корупцією

1. Порушення обмежень щодо сумісництва та суміщення з іншими видами діяльності.

2. Порушення встановлених законом обмежень щодо одержання подарунків.

3. Порухення вимог фінансового контролю.
4. Порухення вимог щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів.
5. Незаконне використання інформації, що стала відома особі у зв'язку з виконанням службових або інших визначених законом повноважень.
6. Невжиття заходів щодо протидії корупції.
7. Порухення заборони розміщення ставок на спорт, пов'язаних з маніпулюванням офіційним спортивним змаганням.
8. Порухення законодавства у сфері оцінки впливу на довкілля.

Основний зміст

1. Порухення обмежень щодо сумісництва та суміщення з іншими видами діяльності

Відповідно до КУПАП порушення особою встановлених законом обмежень щодо зайняття іншою оплачуваною діяльністю (крім викладацької, наукової та творчої діяльності, медичної та суддівської практики, інструкторської практики із спорту) або підприємницькою діяльністю – тягне за собою накладення штрафу від трьохсот до п'ятисот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з конфіскацією отриманого доходу від підприємницької діяльності чи винагороди від роботи за сумісництвом. Порухення особою встановлених законом обмежень щодо входження до складу правління, інших виконавчих чи контрольних органів, чи наглядової ради підприємства або організації, що має на меті одержання прибутку (крім випадків, коли особа здійснює функції з управління акціями (частками, паями), що належать державі чи територіальній громаді, та представляє інтереси держави чи територіальної громади в раді (спостережній раді), ревізійній комісії господарської організації), – тягне за собою накладення штрафу від трьохсот до п'ятисот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з конфіскацією отриманого доходу від такої діяльності.

Обмеження щодо сумісництва та суміщення, відповідно до вимог ст. 25 Закону «Про запобігання» поширюється виключно на осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування. Вказаним вище особам забороняється:

1) займатися іншою оплачуваною (крім викладацької, наукової і творчої діяльності, медичної практики, інструкторської та суддівської практики із спорту) або підприємницькою діяльністю, якщо інше не передбачено Конституцією або законами України;

2) входити до складу правління, інших виконавчих чи контрольних органів, наглядової ради підприємства або організації, що має на меті одержання прибутку (крім випадків, коли особи здійснюють функції з управління акціями (частками, паями), що належать державі чи територіальній громаді, та представляють інтереси держави чи територіальної громади в раді (спостережній раді), ревізійній комісії господарської організації), якщо інше не передбачено Конституцією або законами України.

При цьому важливим є положення про те, що обмеження не поширюються на депутатів Верховної Ради Автономної Республіки Крим, депутатів місцевих рад (крім тих, які здійснюють свої повноваження у відповідній раді на постійній основі), присяжних.

2. Порушення встановлених законом обмежень щодо одержання подарунків

Відповідно до КУпАП порушення встановлених законом обмежень щодо одержання подарунків – тягне за собою накладення штрафу від ста до двохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з конфіскацією такого подарунка. Та сама дія, вчинена особою, яку протягом року було піддано адміністративному стягненню за порушення, передбачене частиною першою цієї статті, – тягне за собою накладення штрафу від двохсот до чотирьохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з конфіскацією такого дарунка (пожертви) та з позбавленням права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю строком на один рік.

Суб'єктом вказаного правопорушення є особи, зазначені у пунктах 1, 2 частини першої статті 3 Закону України «Про запобігання корупції». Особам уповноваженим на виконання функцій держави або місцевого самоврядування та особам, які до них прирівнюються, відповідно до вимог ст. 23 Закону, забороняється безпосередньо або через інших осіб вимагати, просити, одержувати подарунки для себе чи близьких їм осіб від юридичних або фізичних осіб:

1) у зв'язку із здійсненням такими особами діяльності, пов'язаної із виконанням функцій держави або місцевого самоврядування;

2) якщо особа, яка дарує, перебуває в підпорядкуванні такої особи.

Ці можуть приймати подарунки, які відповідають загальновизнаним уявленням про гостинність, крім випадків, передбачених вище, якщо вартість таких подарунків не перевищує один прожитковий мінімум для працездатних осіб, встановлений на день прийняття подарунка, одноразово, а сукупна вартість таких подарунків, отриманих від однієї особи (групи осіб) протягом року, не перевищує двох прожиткових мінімумів, встановлених для працездатної особи на 1 січня того року, в якому прийнято подарунки.

Передбачене цією частиною обмеження щодо вартості подарунків не поширюється на подарунки, які: 1) даруються близькими особами; 2) одержуються як загальнодоступні знижки на товари, послуги, загальнодоступні виграші, призи, премії, бонуси.

Подарунки, одержані особами уповноваженими на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, як подарунки державі, Автономній Республіці Крим, територіальній громаді, державним або комунальним підприємствам, установам чи організаціям, є відповідно державною або комунальною власністю і передаються органу, підприємству, установі чи організації у Порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України.

3. Порушення вимог фінансового контролю

Відповідно до КУпАП несвоєчасне подання без поважних причин декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, - тягне за собою накладення штрафу від п'ятдесяти до ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян. Неповідомлення або несвоєчасне повідомлення про відкриття валютного рахунка в установі банку-нерезидента або про суттєві зміни у майновому стані - тягне за собою накладення штрафу від ста до двохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян. Подання завідомо недостовірних відомостей у декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, - тягне за собою накладення штрафу від однієї тисячі до двох тисяч п'ятисот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Суб'єктом вказаних правопорушень є особи, які відповідно до частин першої та другої статті 45 Закону України «Про запобігання корупції» зобов'язані подавати декларацію особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування. Відповідальність за цією статтею за подання завідомо недостовірних відомостей у декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, стосовно майна або іншого об'єкта декларування, що має вартість, настає у випадку, якщо такі відомості відрізняються від достовірних на суму від 100 до 250 прожиткових мінімумів для працездатних осіб.

Особи, зазначені у пункті 1, підпунктах "а" і "в" пункту 2, пункті 5 частини першої статті 3 Закону "Про запобігання корупції", зобов'язані щорічно до 1 квітня подавати шляхом заповнення на офіційному веб-сайті НАЗК декларацію особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування (далі - декларація), за минулий рік за формою, що визначається НАЗК. Особи, зазначені у пункті 1, підпунктах "а" і "в" пункту 2, пункті 5 частини першої статті 3 Закону "Про запобігання корупції", які припиняють діяльність, пов'язану з виконанням функцій держави або місцевого самоврядування, подають декларацію особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, за період, не охоплений раніше поданими деклараціями. Особи, які припинили діяльність, пов'язану з виконанням функцій держави або місцевого самоврядування, або іншу діяльність, зазначену у підпунктах "а" і "в" пункту 2, пункті 5 частини першої статті 3 Закону «Про запобігання корупції», зобов'язані наступного року після припинення діяльності подавати в установленому частиною першою цієї статті порядку декларацію особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, за минулий рік. Особа, яка претендує на зайняття посади, зазначеної у пункті 1, підпункті "а" пункту 2 частини першої статті 3 Закону "Про запобігання корупції", та особа, зазначена у пункті 4 частини першої статті 3 Закону "Про запобігання корупції", до призначення або обрання на відповідну посаду, подає в установленому цим Законом порядку декларацію особи, уповноваженої на виконання функції держави або місцевого самоврядування, за минулий рік.

У разі відкриття суб'єктом декларування або членом його сім'ї валютного рахунка в установі банку-нерезидента відповідний суб'єкт декларування зобов'язаний у десятиденний строк письмово повідомити про це Національне агентство у встановленому ним порядку, із зазначенням номера рахунка і місцезнаходження банку-нерезидента. У разі суттєвої зміни у майновому стані суб'єкта декларування, а саме отримання ним доходу, придбання майна на суму, яка перевищує 50 прожиткових мінімумів, встановлених для працездатних осіб на 1 січня відповідного року, зазначений суб'єкт у десятиденний строк з моменту отримання доходу або придбання майна зобов'язаний письмово повідомити про це Національне агентство. Зазначена інформація вноситься до Єдиного державного реєстру декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, та оприлюднюється на офіційному веб-сайті Національного агентства.

4. Порухення вимог щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів

Відповідно до КУпАП неповідомлення особою у встановлених законом випадках та порядку про наявність у неї реального конфлікту інтересів - тягне за собою накладення штрафу від ста до двохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян. Вчинення дій чи прийняття рішень в умовах реального конфлікту інтересів - тягнуть за собою накладення штрафу від двохсот до чотирьохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян. Дії, передбачені вище, вчинені особою, яку протягом року було піддано адміністративному стягненню за такі ж порушення, - тягнуть за собою накладення штрафу від чотирьохсот до восьмисот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з позбавленням права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю строком на один рік.

Відповідно до КУпАП, зазначені у пунктах 1, 2 частини першої статті 3 Закону України "Про запобігання корупції".

Під реальним конфліктом інтересів слід розуміти суперечність між приватним інтересом особи та її службовими чи представницькими повноваженнями, що впливає на об'єктивність або неупередженість прийняття рішень, або на вчинення чи невчинення дій під час виконання вказаних повноважень. Приватним інтересом є будь-який майновий чи немайновий інтерес особи, у тому числі зумовлений особистими, сімейними, дружніми чи іншими позаслужбовими стосунками з фізичними чи юридичними особами, у тому числі ті, що виникають у зв'язку з членством або діяльністю в громадських, політичних, релігійних чи інших організаціях.

5. Незаконне використання інформації, що стала відома особі у зв'язку з виконанням службових або інших визначених законом повноважень

Відповідно до КУпАП незаконне розголошення або використання в інший спосіб особою у своїх інтересах інформації, яка стала їй відома у зв'язку з виконанням службових або інших визначених законом повноважень, - тягне за собою накладення штрафу від ста до ста п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Суб'єктом вказаних правопорушень є особи, зазначені у пункті 1 та підпункті "в" пункту 2 частини першої статті 3 Закону України «Про запобігання корупції», а також особи, зазначені в частині другій статті 17 Закону України «Про запобігання впливу корупційних правопорушень на результати офіційних спортивних змагань» (спортсмени, особи допоміжного спортивного персоналу, які беруть участь у спортивному змаганні, посадові особи у сфері спорту).

Відповідно до Правил етичної поведінки, встановлених законом України «Про запобігання корупції» особи, уповноважені на виконання функцій держави та місцевого самоврядування не розголошують і не використовують в інший спосіб конфіденційну та іншу інформацію з обмеженим доступом, що стала їм відома у зв'язку з виконанням своїх службових повноважень та професійних обов'язків, крім випадків, встановлених законом. Після припинення діяльності, пов'язаної з виконанням функцій держави, місцевого самоврядування цим особам заборонено розголошувати або використовувати в інший спосіб у своїх інтересах інформацію, яка стала їм відома у зв'язку з виконанням службових повноважень, крім випадків, встановлених законом.

6. Невжиття заходів щодо протидії корупції.

Відповідно до КУпАП невиконання передбачених законом заходів посадовою чи службовою особою органу державної влади, посадовою особою місцевого самоврядування, юридичної особи, їх структурних підрозділів у разі виявлення корупційного правопорушення – тягне за собою накладення штрафу від ста двадцяти п'яти до двохсот п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян. Та сама дія, вчинена повторно протягом року після застосування заходів адміністративного стягнення, – тягне за собою накладення штрафу від двохсот п'ятдесяти до чотирьохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Суб'єктом вказаних правопорушень є також особи, зазначені в частині третій статті 17 Закону України «Про запобігання впливу корупційних правопорушень на результати офіційних спортивних змагань».

Посадові і службові особи державних органів, органів влади Автономної Республіки Крим, посадові особи органів місцевого самоврядування, юридичних осіб публічного права, їх структурних підрозділів у разі виявлення корупційного або пов'язаного з корупцією правопорушення чи одержання інформації про вчинення такого правопорушення працівниками відповідних державних органів, органів влади Автономної Республіки Крим, органів місцевого самоврядування, юридичних осіб публічного права, їх структурних підрозділів зобов'язані у межах своїх повноважень ужити заходів щодо припинення такого правопорушення та негайно письмово повідомити про його вчинення спеціально уповноважений суб'єкт у сфері протидії корупції.

Посадовими особами вважаються керівники та заступники керівників державних органів та їх апарату, інші державні службовці, на яких законами або іншими нормативними актами покладено здійснення організаційно-розпорядчих та консультативно-дорадчих функцій. Службовими особами є особи, які постійно чи тимчасово здійснюють функції представників

влади, а також обіймають постійно чи тимчасово на підприємствах, в установах чи організаціях незалежно від форми власності посади, пов'язані з виконанням організаційно-розпорядчих чи адміністративно-господарських обов'язків, або виконують такі обов'язки за спеціальним повноваженням.

Суб'єктами відповідальності за порушення законодавства про запобігання корупційному впливу на результати офіційних спортивних змагань є посадові і службові особи спортивних організацій та органів, які не вжили заходів щодо запобігання корупційним правопорушенням, не забезпечили належний контроль за дотриманням законодавства в цій сфері або не застосували санкцій до суб'єктів відповідальності.

7. Порушення заборони розміщення ставок на спорт, пов'язаних з маніпулюванням офіційним спортивним змаганням

Відповідно до КУпАП порушення заборони розміщення ставок на спорт заінтересованими сторонами офіційного спортивного змагання, в якому вони беруть участь, з одержанням за це неправомірної вигоди в розмірі, що не перевищує двадцяти прожиткових мінімумів для працездатних осіб, – тягне за собою накладення штрафу від двохсот до п'ятисот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з конфіскацією грошей, одержаних внаслідок адміністративного правопорушення. Та сама дія, вчинена особою, яку протягом року було піддано адміністративному стягненню за порушення, передбачене частиною першою цієї статті, – тягне за собою накладення штрафу від п'ятисот до тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з конфіскацією грошей, одержаних внаслідок адміністративного правопорушення, з позбавленням права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю строком на один рік.

Суб'єктом вказаних правопорушень є особи, зазначені в частині другій статті 17 Закону України «Про запобігання впливу корупційних правопорушень на результати офіційних спортивних змагань».

Протиправний вплив на результати офіційного спортивного змагання – це маніпулювання спортивним змаганням. Це умисне вчинення правопорушення, спрямованого на некоректні зміни ходу спортивного змагання чи його результату шляхом повного або часткового виключення непередбачуваного характеру змагань і досягнення наперед визначеного їх наслідку, з метою отримання будь-якої неправомірної переваги для себе або для інших.

Пов'язаним з корупцією правопорушенням, що впливає на результати офіційних спортивних змагань, є вчинення хоча б одного з таких діянь:

- підкуп спортсменів, осіб допоміжного спортивного персоналу, які беруть участь у спортивному змаганні, посадових осіб у сфері спорту, примушування або підбурювання їх до таких діянь чи вступання з ними у змову стосовно результату офіційного спортивного змагання (договірного поєдинку) або стосовно надання ними ексклюзивної спортивної інформації;

- отримання спортсменами, особами допоміжного спортивного персоналу, які беруть участь у спортивному змаганні, посадовими особами у сфері спорту грошей, цінних паперів, іншого майна, користування послугами майнового

характеру, отримання інших вигод і переваг внаслідок діянь, зазначених вище, чи несанкціонованого використання ними ексклюзивної спортивної інформації.

Ставками на спорт є будь-яке парі із залученням грошових ставок в очікуванні виграшу у грошовому вираженні з урахуванням майбутнього і невизначеного перебігу подій, пов'язаних з офіційним спортивним змаганням та його результатами.

8. *Порушення законодавства у сфері оцінки впливу на довкілля*

Відповідно до КУпАП порушення встановленої законодавством процедури та строків здійснення оцінки впливу на довкілля, втручання у підготовку та надання висновку з оцінки впливу на довкілля чи рішення про врахування результатів оцінки транскордонного впливу на довкілля, відмова уповноваженим законом територіальним органом, уповноваженим законом центральним органом виконавчої влади у видачі висновку з оцінки впливу на довкілля з підстав, не встановлених законом, – тягнуть за собою накладення штрафу на посадових осіб від двохсот до чотирьохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян. Ті самі дії, вчинені особою, яку протягом року було піддано адміністративному стягненню за порушення, передбачене частиною першою цієї статті, – тягнуть за собою накладення штрафу на посадових осіб від чотирьохсот до шестисот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з позбавленням права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю строком на один рік.

Суб'єктом вказаних правопорушень є особи, зазначені у пункті 1, підпунктах "а", "б" пункту 2 частини першої статті 3 Закону України «Про запобігання корупції».

Вплив на довкілля – це будь-які наслідки планованої діяльності для довкілля, в тому числі наслідки для безпечності життєдіяльності людей та їхнього здоров'я, флори, фауни, біорізноманіття, ґрунту, повітря, води, клімату, ландшафту, природних територій та об'єктів, історичних пам'яток та інших матеріальних об'єктів чи для сукупності цих факторів, а також наслідки для об'єктів культурної спадщини чи соціально-економічних умов, які є результатом зміни цих факторів.

Оцінка впливу на довкілля здійснюється з дотриманням вимог законодавства про охорону навколишнього природного середовища, з урахуванням стану довкілля в місці, де планується провадити плановану діяльність, екологічних ризиків і прогнозів, перспектив соціально-економічного розвитку регіону, потужності та видів сукупного впливу (прямого та опосередкованого) на довкілля, у тому числі з урахуванням впливу наявних об'єктів, планованої діяльності та об'єктів, щодо яких отримано рішення про провадження планованої діяльності або розглядається питання про прийняття таких рішень.

Тема 4. Адміністративні стягнення, що можуть бути накладені за правопорушення, пов'язані із корупцією

1. Поняття та система адміністративних стягнень. Загальна характеристика адміністративних стягнень, що можуть бути накладені за правопорушення, пов'язані із корупцією:

1.1. Штраф.

1.2. Конфіскація грошей, одержаних внаслідок вчинення адміністративного правопорушення.

1.3. Позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю.

2. Загальні правила накладення адміністративних стягнень.

3. Обставини, що пом'якшують та обтяжують відповідальність за адміністративне правопорушення.

Основний зміст

1. Поняття та система адміністративних стягнень. Загальна характеристика адміністративних стягнень, що можуть бути накладені за правопорушення, пов'язані із корупцією

Адміністративне стягнення є засобом державного примусу, що застосовується від імені держави до особи, яка у визначеному законом порядку визнана винною у вчиненні адміністративного проступку. Відповідно до ст. 23 КУпАП можна виділити наступні функції адміністративного стягнення:

1) виховна (виховання особи, яка вчинила адміністративний проступок, в дусі додержання законів України, поваги до правил співжиття);

2) превентивна (запобігання вчиненню нових проступків як самим правопорушником, так і іншими особами);

3) каральна (покарання особи, яка скоїла адміністративний проступок).

Адміністративні стягнення тісно пов'язані між собою і в своїй сукупності складають певну логічну систему, яка закріплена у ст. 24 КУпАП. При цьому, адміністративні стягнення розміщені в даному переліку у відповідності з певним критерієм – від найлегшого до найтяжчого. Слід зазначити, що вказаний перелік не є вичерпним, законами України може бути встановлено й інші, крім зазначених, види адміністративних стягнень. Отже, система адміністративних стягнень виглядає наступним чином:

1) попередження;

2) штраф;

3) штрафні бали;

4) оплатне вилучення предмета, який став знаряддям вчинення або безпосереднім об'єктом адміністративного правопорушення;

5) конфіскація: предмета, який став знаряддям вчинення або безпосереднім об'єктом адміністративного правопорушення; грошей, одержаних внаслідок вчинення адміністративного правопорушення;

6) позбавлення спеціального права, наданого даному громадянину (права керування транспортними засобами, права полювання); позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю;

7) громадські роботи;

- 8) виправні роботи;
- 9) суспільно корисні роботи;
- 10) адміністративний арешт;
- 11) арешт з утриманням на гауптвахті.

За вчинення правопорушень, пов'язаних з корупцією, на особу може бути накладено одне з таких адміністративних стягнень: штраф, конфіскація грошей, одержаних внаслідок вчинення адміністративного правопорушення, позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю.

Домінуючим видом серед адміністративних стягнень є штраф. Штраф є грошовим стягненням, що накладається на громадян, посадових та юридичних осіб за вчинення адміністративного проступку. Як правило, штраф як грошове стягнення визначається величиною, кратною неоподатковуваному мінімуму доходів громадян. Штраф вноситься правопорушником в установу банку України, за винятком штрафу, що стягується на місці вчинення проступку, за квитанцією, яка є документом суворої фінансової звітності. За загальним правилом, штраф має бути сплачений правопорушником не пізніше як через п'ятнадцять днів з дня вручення йому постанови про накладення штрафу, а в разі оскарження такої постанови – не пізніше як через п'ятнадцять днів з дня повідомлення про залишення скарги без задоволення.

Конфіскація грошей, одержаних внаслідок вчинення адміністративного правопорушення. Постанови про конфіскацію грошей, одержаних внаслідок вчинення адміністративного проступку, виконуються державними виконавцями в порядку, встановленому законом, шляхом вилучення грошей і примусового безоплатного звернення їх у власність держави.

Позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю призначається судом на строк від шести місяців до одного року, незалежно від того, чи передбачене воно в санкції статті Особливої частини КУпАП, коли з урахуванням характеру адміністративного правопорушення, вчиненого за посадою, особи, яка вчинила адміністративне правопорушення, та інших обставин справи суд визнає за неможливе збереження за нею права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю. У разі, коли позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю спеціально передбачено в санкції статті Особливої частини КУпАП, воно призначається судом строком на один рік.

2. Загальні правила накладення адміністративних стягнень

Порядок накладення адміністративних стягнень передбачений главою 4 КУпАП. Основними принципами застосування адміністративних стягнень є законність та індивідуалізація адміністративної відповідальності.

Законність проявляється, перш за все, в тому, що юрисдикційний орган чи посадова особа, яка розглядає справу, може застосувати до правопорушника тільки те стягнення, яке передбачене нормою права, тільки в тих межах, які закріплені санкцією конкретної правової норми. Чинне адміністративне законодавство передбачає ряд гарантій дотримання принципу законності, а саме: за кожний адміністративний проступок може бути накладено тільки одне

основне чи основне і додаткове адміністративне стягнення; вичерпний перелік адміністративних стягнень передбачений за скоєння певного адміністративного проступку; адміністративне стягнення не може виходити за межі передбаченого правовою нормою розміру.

Індивідуалізація адміністративної відповідальності проявляється у тому, що при накладенні стягнення враховуються: характер вчиненого проступку; характеристика особи порушника; ступінь його вини; майновий стан; обставини, що пом'якшують відповідальність; обставини, що обтяжують відповідальність. Вказане правило не застосовується у випадках накладення стягнення за проступок у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, у тому числі зафіксованому в автоматичному режимі.

Ст. 36 КУпАП врегульовано порядок накладення стягнень при вчиненні кількох (двох або більше) проступків однією й тією ж особою. У разі, коли справи про такі проступки розглядаються різними суб'єктами або одним і тим же суб'єктом, але не одночасно, то адміністративне стягнення накладається за кожен проступок окремо. Якщо ж особа вчинила кілька адміністративних проступків, справи про які одночасно розглядаються одним і тим же суб'єктом, то адміністративне стягнення накладається в межах санкції, встановленої за більш серйозний проступок з числа вчинених. До основного стягнення в цьому разі може бути приєднано одне з додаткових стягнень, передбачених статтями про відповідальність за будь-який із вчинених проступків.

Важливе значення має питання щодо строків накладення адміністративного стягнення. Адміністративне стягнення за вчинення правопорушення, пов'язаного з корупцією, може бути накладено протягом трьох місяців з дня його виявлення, але не пізніше двох років з дня вчинення проступку.

3. Обставини, що пом'якшують та обтяжують відповідальність за адміністративне правопорушення

Обставини, що пом'якшують та обтяжують відповідальність, визначені законодавцем у ст.ст. 34 і 35 КУпАП. Вони підлягають обов'язковому з'ясуванню при розгляді справи про адміністративний проступок і врахуванню при накладенні адміністративного стягнення. Обставинами, що пом'якшують відповідальність за адміністративний проступок, визнаються:

- 1) щире розкаяння винного;
- 2) відвернення винним шкідливих наслідків проступку, добровільне відшкодування збитків або усунення заподіяної шкоди;
- 3) вчинення проступку під впливом сильного душевного хвилювання або при збігу тяжких особистих чи сімейних обставин;
- 4) вчинення проступку неповнолітнім;
- 5) вчинення проступку вагітною жінкою або жінкою, яка має дитину віком до одного року.

Вказаний перелік не є вичерпним. Законами України може бути передбачено й інші обставини, що пом'якшують відповідальність за адміністративний проступок. Більше того, орган (посадова особа), який вирішує справу про

адміністративний проступок, може визнати пом'якшуючими і обставини, не зазначені в законі.

Обставинами, що обтяжують відповідальність за адміністративний проступок, визнаються:

- 1) продовження протиправної поведінки, незважаючи на вимогу уповноважених на те осіб припинити її;
- 2) повторне протягом року вчинення однорідного проступку, за який особу вже було піддано адміністративному стягненню; вчинення проступку особою, яка раніше вчинила злочин;
- 3) втягнення неповнолітнього в проступок;
- 4) вчинення проступку групою осіб;
- 5) вчинення проступку в умовах стихійного лиха або за інших надзвичайних обставин;
- 6) вчинення проступку в стані сп'яніння.

Вказаний перелік обтяжуючих обставин є вичерпним і розширеному тлумаченню не підлягає. Разом з тим, орган (посадова особа), що накладає адміністративне стягнення, залежно від характеру адміністративного проступку може не визнати обтяжуючою обставину щодо вчинення проступку в стані сп'яніння.

Тема 5. Провадження в справах про адміністративні правопорушення, пов'язані із корупцією

1. Поняття, завдання та принципи провадження в справах про адміністративні правопорушення.
2. Суб'єкти, що беруть участь у провадженні в справах про адміністративні правопорушення, пов'язані із корупцією.
3. Поняття та види стадій провадження у справах про адміністративні правопорушення, пов'язані із корупцією.
4. Адміністративне розслідування.
5. Розгляд справи про адміністративне правопорушення.
6. Оскарження постанов у справах про адміністративні правопорушення.
7. Виконання постанов про накладення адміністративного стягнення.

Основний зміст

1. Поняття, завдання та принципи провадження в справах про адміністративні правопорушення

Провадження в справах про адміністративні правопорушення – це врегульований КУпАП та іншими законами України порядок діяльності уповноважених органів (посадових осіб) щодо розгляду індивідуальних адміністративних справ з приводу притягнення до адміністративної відповідальності осіб, у діях (бездіяльності) яких є ознаки адміністративного правопорушення.

Завданнями провадження в справах про адміністративні правопорушення є: своєчасне, всебічне, повне і об'єктивне з'ясування обставин кожної справи;

вирішення її в точній відповідності з законом; забезпечення виконання винесеної постанови; виявлення причин та умов, що сприяють вчиненню адміністративних правопорушень; запобігання вчиненню адміністративних правопорушень; виховання громадян у дусі додержання законів; зміцнення законності.

Провадження в справах про адміністративні правопорушення ґрунтується на певних принципах, основними з яких є такі: 1) законності; 2) публічності (офіційності); 3) гласності та відкритості; 4) рівності громадян; 5) об'єктивності; 6) швидкості та економічності; 7) самостійності у прийнятті рішень.

Принцип законності полягає в тому, що:

- ніхто не може бути підданий заходу впливу в зв'язку з адміністративним правопорушенням інакше як на підставах і в порядку, встановлених законом;
- провадження в справах про адміністративні правопорушення здійснюється на основі суворого додержання законності;
- застосування уповноваженими на те органами і посадовими особами заходів адміністративного впливу провадиться в межах їх компетенції, у точній відповідності з законом.

Принцип публічності (офіційності) полягає, по-перше, в тому, що провадження в справах про адміністративні правопорушення об'єктивують один із публічних (офіційних) видів відповідальності. Ознаками публічності (офіційності) адміністративної відповідальності є наступне: міри адміністративної відповідальності встановлюються державою; ініціатива щодо порушення справи належить представникам публічної влади; всі стадії провадження (включаючи розгляд справ, застосування і виконання стягнень) мають публічний характер. По-друге, цей принцип передбачає державне (офіційне) забезпечення провадження, яке здійснюється від імені держави суб'єктами, уповноваженими державою. Розгляд конкретних справ, збирання необхідних доказів і матеріалів є обов'язком державних органів та їх посадових осіб.

Принцип гласності передбачає можливість для учасників провадження безпосередньо знайомитися з матеріалами справи, а також з усіма рішеннями по справі, що стосуються інтересів такої особи. Принцип відкритості передбачає, що розгляд справ про адміністративні правопорушення здійснюється відкрито.

Принцип рівності громадян закріплено у ст. 248 КУпАП, відповідно до якої розгляд справ про адміністративні правопорушення здійснюється на засадах рівності перед законом і органом (посадовою особою), який розглядає справу, всіх громадян незалежно від раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, етнічного та соціального походження, майнового стану, місця проживання, мови та інших обставин.

Принцип об'єктивності означає, що всі справи про адміністративні правопорушення повинні розглядатися повно та всебічно, збираються, перевіряються і враховуються всі необхідні матеріали і докази. Органи

(посадові особи), що розглядають справу мають ретельно дослідити всі обставини справи в їх сукупності, керуючись законом і правосвідомістю.

Швидкість та економічність розгляду справ про адміністративні правопорушення проявляється у встановленні конкретних, порівняно невеликих строків розгляду адміністративних справ, а також введенням спрощених проваджень (накладення стягнення на місці вчинення проступку без складання протоколу), що забезпечує економію коштів і часу.

Принцип самостійності у прийнятті рішень полягає в забороні будь-якого втручання інших органів і посадових осіб в діяльність суб'єктів, уповноважених розглядати справи про адміністративні правопорушення. Також самостійність означає, що уповноважені суб'єкти не можуть перекладати свій обов'язок щодо розгляду справи і відповідальність щодо прийняття рішення на будь-який інший орган (посадову особу).

2. Суб'єкти, що беруть участь у провадженні в справах про адміністративні правопорушення, пов'язані із корупцією

Усіх суб'єктів провадження в справах про адміністративні правопорушення можна поділити на певні групи в залежності від їх ролі у провадженні.

До першої групи відносяться лідируючі суб'єкти, тобто уповноважені посадові особи чи органи, що наділені правом розглядати адміністративні справи, приймати владні акти у справі, складати правові документи, що визначають рух і результат справи. До таких суб'єктів відносяться: органи (посадові особи), уповноважені розглядати справи про адміністративні правопорушення; особи, які мають право складати протокол про адміністративні правопорушення; органи (посадові особи), уповноважені здійснювати заходи забезпечення провадження в справах про адміністративні правопорушення; органи (посадові особи), що виконують постанови про накладення адміністративних стягнень.

До другої групи належать особи, які мають особистий інтерес у справі про адміністративний правопорушення: особа, яка притягується до адміністративної відповідальності; потерпілий; законні представники особи, яка притягається до адміністративної відповідальності та потерпілого (батьки, усиновителі, опікуни, піклувальники); захисник (адвокат чи інший фахівець у галузі права, який за законом має право на надання правової допомоги особисто чи за дорученням юридичної особи).

До третьої групи належать органи та особи, які сприяють здійсненню провадження в справах про адміністративні правопорушення, з'ясуванню об'єктивної істини: свідок, експерт, перекладач, поняті.

До четвертої групи належать органи та особи, що сприяють виконанню постанови у справі, профілактиці адміністративних правопорушень. До цієї категорії слід віднести громадські організації, трудові колективи, адміністрація за місцем роботи, навчання або проживання правопорушника. Зокрема, на розгляд громадської організації або трудового колективу можуть бути передані матеріали про адміністративне правопорушення.

3. Поняття та види стадій провадження у справах про адміністративні правопорушення, пов'язані із корупцією

Для провадження в справах про адміністративні правопорушення, як для будь-якої правозастосовної діяльності, характерною є стадійність. Під стадією провадження потрібно розуміти відносно самостійну його частину, що поряд з загальними завданнями провадження, має властиві тільки їй завдання, що визначають її зміст та призначення. Окрім цього, кожна стадія провадження в справах про адміністративні правопорушення характеризується особливим колом суб'єктів, що беруть в ній участь, а також специфічними строками та оформлюваними правовими актами. Провадження у справах про адміністративні правопорушення послідовно проходить декілька стадій, які органічно пов'язані між собою. Кожну із стадій, в свою чергу, можна поділити на етапи. Аналіз КУпАП дає можливість виділити такі стадії провадження в справах про адміністративні правопорушення:

- 1) адміністративне розслідування;
- 2) розгляд справи про адміністративне правопорушення;
- 3) оскарження постанови в справі про адміністративне правопорушення;
- 4) виконання постанови про накладення адміністративного стягнення.

4. Адміністративне розслідування

Стадія адміністративного розслідування є початковою стадією провадження в справах про адміністративні правопорушення і включає в себе такі етапи:

- порушення справи;
- встановлення фактичних обставин справи;
- процесуальне оформлення результатів розслідування;
- направлення матеріалів для розгляду за підвідомчістю.

Підставою для порушення адміністративної справи є скоєння особою діяння, яке містить в собі ознаки адміністративного правопорушення. Провадження в справі про адміністративне правопорушення починається з виявлення факту його вчинення, а також фіксації обставин справи у відповідному процесуальному документі. Таким документом виступає протокол або акт про адміністративне правопорушення. Протоколи про адміністративне правопорушення в справах про адміністративні правопорушення, пов'язані із корупцією мають право складати:

- посадові особи органів внутрішніх справ (Національної поліції);
- посадові особи органів Служби безпеки України;
- посадові особи Національного агентства з питань запобігання корупції;
- прокурор.

У протоколі про адміністративне правопорушення зазначаються: дата і місце його складення, посада, прізвище, ім'я, по батькові особи, яка склала протокол; відомості про особу, яка притягається до адміністративної відповідальності (у разі її виявлення); місце, час вчинення і суть адміністративного правопорушення; нормативний акт, який передбачає відповідальність за дане правопорушення; прізвища, адреси свідків і потерпілих, якщо вони є;

пояснення особи, яка притягається до адміністративної відповідальності; інші відомості, необхідні для вирішення справи. Якщо правопорушенням заподіяно матеріальну шкоду, про це також зазначається в протоколі. Протокол підписується особою, яка його склала, і особою, яка притягається до адміністративної відповідальності. При наявності свідків і потерпілих протокол може бути підписано також і цими особами. У разі відмови особи, яка притягається до адміністративної відповідальності, від підписання протоколу, в ньому робиться запис про це. Особа, яка притягається до адміністративної відповідальності, має право подати пояснення і зауваження щодо змісту протоколу, які додаються до протоколу, а також викласти мотиви своєї відмови від його підписання.

Завершальним етапом першої стадії провадження у справах про адміністративні правопорушення є направлення протоколу та всіх матеріалів справи органу (посадовій особі), уповноваженому розглядати відповідну справу про адміністративне правопорушення.

Справи про вчинення адміністративного правопорушення, пов'язаного з корупцією, встановлено триденний строк для направлення протоколу та інших матеріалів для розгляду до місцевого загального суду за місцем вчинення правопорушення.

5. Розгляд справи про адміністративне правопорушення

Розгляд справи про адміністративні правопорушення є основною стадією провадження, адже саме на ній фактично вирішується справа. Дана стадія складається з наступних етапів:

- підготовка до розгляду справи;
- аналіз зібраних матеріалів про обставини справи та їх правова оцінка;
- ухвалення постанови у справі;
- оголошення постанови по справі і вручення її копії.

За загальним правилом, справа про адміністративне правопорушення розглядається у п'ятнадцятиденний строк з дня одержання органом (посадовою особою), уповноваженим розглядати справу, протоколу про адміністративне правопорушення та інших матеріалів справи.

Для повного та своєчасного розгляду справи про адміністративне правопорушення, уповноважений орган (посадова особа) має здійснити підготовку такої справи до розгляду, зокрема вирішити такі питання:

- 1) чи належить до його компетенції розгляд даної справи;
- 2) чи правильно складено протокол та інші матеріали справи про адміністративне правопорушення;
- 3) чи сповіщено осіб, які беруть участь у розгляді справи, про час і місце її розгляду;
- 4) чи витребувано необхідні додаткові матеріали;
- 5) чи підлягають задоволенню клопотання особи, яка притягається до адміністративної відповідальності, потерпілого, їх законних представників і адвоката.

Розгляд справ про адміністративні правопорушення здійснюється суддею районних, районних у місті, міських чи міськрайонних і починається з оголошення складу колегіального органу або представлення посадової особи, яка розглядає дану справу. Суддя на засіданні оголошує, яка справа підлягає розгляду, хто притягається до адміністративної відповідальності, роз'яснює особам, які беруть участь у розгляді справи, їх права і обов'язки. Після цього оголошується протокол про адміністративне правопорушення, заслуховуються особи, які беруть участь у розгляді справи, досліджуються докази і вирішуються клопотання. При провадженні у справах про адміністративні правопорушення, пов'язані із корупцією, участь прокурора у розгляді справи судом є обов'язковою. У разі участі в розгляді справи прокурора заслуховується його висновок.

При розгляді справ про адміністративні правопорушення, пов'язані із корупцією, присутність особи, яка притягається до адміністративної відповідальності, є обов'язковою. У разі ухилення від явки на виклик органу внутрішніх справ або судді районного, районного у місті, міського чи міськрайонного суду цю особу може бути органом внутрішніх справ (Національною поліцією) піддано приводу.

Розглянувши справу про адміністративне правопорушення, орган (посадова особа) виносить постанову по справі. За загальним правилом, постанова оголошується негайно після закінчення розгляду справи, а її копія протягом трьох днів вручається або висилається особі, щодо якої її винесено, а також потерпілому на його прохання. У деяких випадках КУпАП передбачено обов'язок суду направити копії постанови не лише особі, щодо якої її винесено та потерпілому, а й іншим особам, зокрема постанову про накладення адміністративного стягнення за адміністративне правопорушення, пов'язане з корупцією – відповідному органу державної влади, органу місцевого самоврядування, керівникові підприємства, установи чи організації, державному чи виборному органу, власнику юридичної особи або уповноваженому ним органу для вирішення питання про притягнення особи до дисциплінарної відповідальності, усунення її згідно із законодавством від виконання функцій держави, якщо інше не передбачено законом, а також усунення причин та умов, що сприяли вчиненню цього правопорушення.

6. *Оскарження постанови в справі про адміністративне правопорушення*

Важливою гарантією законності та обґрунтованості застосування адміністративних стягнень є надання особі можливості оскарження постанови в справі про адміністративне правопорушення. Перегляд – це новий розгляд справи суб'єктом, наділеним правом скасувати, змінити або залишити без змін прийняту постанову. Перегляд слід відрізняти від повторного розгляду справи, який провадиться у тому разі, якщо прийняту раніше постанову скасовано і справу направлено на новий розгляд. У першому випадку діє постанова у справі, законність та обґрунтованість якої перевіряється, у другому – стару постанову скасовано і у справі необхідно прийняти нову постанову.

Скаргу на постанову в справі про адміністративне правопорушення може бути подано протягом десяти днів з дня винесення постанови. В разі пропуску зазначеного строку з поважних причин цей строк за заявою особи, щодо якої винесено постанову, може бути поновлено органом (посадовою особою), правомочним розглядати скаргу.

Порядок оскарження постанови районного, районного у місті, міського чи міськрайонного суду (судді) про накладення адміністративного стягнення має певні особливості. Апеляційна скарга подається до відповідного апеляційного суду через місцевий суд, який виніс постанову. Місцевий суд протягом трьох днів надсилає апеляційну скаргу разом із справою у відповідний апеляційний суд. Апеляційний перегляд здійснюється суддею апеляційного суду протягом двадцяти днів з дня надходження справи до суду.

Апеляційний суд повідомляє про дату, час і місце судового засідання особу, яка подала скаргу, інших осіб, які беруть участь у провадженні, не пізніше ніж за три дні до початку судового засідання. Однак, неявка таких осіб в судові засідання не перешкоджає розгляду справи, крім випадків, коли є поважні причини неявки або в суду відсутня інформація про належне повідомлення цих осіб. Апеляційний суд переглядає справу в межах апеляційної скарги. Суд апеляційної інстанції не обмежений доводами апеляційної скарги, якщо під час розгляду справи буде встановлено неправильне застосування норм матеріального права або порушення норм процесуального права. Апеляційний суд може дослідити нові докази, які не досліджувалися раніше, якщо визнає обґрунтованим ненадання їх до місцевого суду або необґрунтованим відхилення їх місцевим судом. За наслідками розгляду апеляційної скарги суд апеляційної інстанції має право:

- 1) залишити апеляційну скаргу без задоволення, а постанову без змін;
- 2) скасувати постанову та закрити провадження у справі;
- 3) скасувати постанову та прийняти нову постанову;
- 4) змінити постанову. У разі зміни постанови в частині накладення стягнення, в межах, передбачених санкцією статті КУпАП, воно не може бути посилено.

Постанова апеляційного суду набирає законної сили негайно після її винесення, є остаточною й оскарженню не підлягає. Після закінчення апеляційного провадження справа не пізніше ніж у п'ятиденний строк направляється до місцевого суду, який її розглядав. Копія рішення по скарзі на постанову в справі про адміністративний проступок протягом трьох днів надсилається особі, щодо якої її винесено. В той же строк копія постанови надсилається потерпілому на його прохання.

7. Виконання постанови про накладення адміністративного стягнення

Виконання постанови про накладення адміністративного стягнення є кінцевою стадією провадження у справах про адміністративні правопорушення. Постанова про накладення адміністративного стягнення є обов'язковою для виконання державними і громадськими органами, підприємствами, установами,

організаціями, посадовими особами і громадянами. Виконання постанови складається з наступних етапів:

- 1) звернення постанови до виконання;
- 2) безпосереднє застосування заходів стягнення, встановлених постановою.

Постанова про накладення адміністративного стягнення підлягає виконанню з моменту її винесення, якщо інше не встановлено законами України. У разі оскарження постанови про накладення адміністративного стягнення, вона підлягає виконанню після залишення скарги без задоволення.

Орган (посадова особа), який виніс постанову про накладення адміністративного стягнення, припиняє її виконання у таких випадках:

- 1) видання акта амністії, якщо він усуває застосування адміністративного стягнення;
- 2) скасування акта, який встановлює адміністративну відповідальність;
- 3) смерть особи, щодо якої було розпочато провадження в справі.

Законодавцем також встановлено строки давності виконання постанов про накладення адміністративних стягнень. Зокрема, постанова не підлягає виконанню, якщо її не було звернуто до виконання протягом трьох місяців з дня винесення. В разі оскарження постанови перебіг строку давності зупиняється до розгляду скарги, а в разі відстрочки виконання постанови – до закінчення строку відстрочки. Разом з тим, законами України може бути встановлено й інші, більш тривалі строки для виконання постанов по справах про окремі види адміністративних правопорушень.

Питання, зв'язані з виконанням постанови про накладення адміністративного стягнення, вирішуються органом (посадовою особою), який виніс постанову. Цей же орган (посадова особа), а також інші органи державної влади в порядку, встановленому законом, здійснюють контроль за правильним і своєчасним виконанням постанови про накладення адміністративного стягнення.

ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Тема 1. Поняття та сутність корупції

1. Поняття категорії «корупція».
2. Види корупції.
3. Поняття правопорушення, пов'язаного із корупцією, відмежування його від корупційного правопорушення.
4. Причини корупції в Україні.
5. Державна антикорупційна політика.
6. Участь України в міжнародному співробітництві у сфері запобігання і протидії корупції.

***Література:* 1, 2, 4-8, 13, 16, 18, 19, 21, 22, 28, 30-31, 33, 36-37, 44-46.**

Тема 2. Особливості адміністративної відповідальності за правопорушення, пов'язані із корупцією

1. Поняття та особливості адміністративної відповідальності як різновиду юридичної відповідальності.
2. Суб'єкти відповідальності за правопорушення, пов'язані з корупцією.
3. Єдиний державний реєстр осіб, які вчинили корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення.

***Література:* 1, 3, 8, 9, 13, 15, 16, 18-19, 23, 26, 29, 43.**

Тема 3. Характеристика складів адміністративних правопорушень, пов'язаних з корупцією

1. Порушення обмежень щодо сумісництва та суміщення з іншими видами діяльності.
2. Порушення встановлених законом обмежень щодо одержання подарунків.
3. Порушення вимог фінансового контролю.
4. Порушення вимог щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів.
5. Незаконне використання інформації, що стала відома особі у зв'язку з виконанням службових або інших визначених законом повноважень.
6. Невжиття заходів щодо протидії корупції.
7. Порушення заборони розміщення ставок на спорт, пов'язаних з маніпулюванням офіційним спортивним змаганням.
8. Порушення законодавства у сфері оцінки впливу на довкілля.

***Література:* 3, 5, 8, 11, 12, 14, 16, 20, 27, 30, 33, 37, 39, 42.**

Тема 4. Адміністративні стягнення, що можуть бути накладені за правопорушення, пов'язані із корупцією

1. Поняття та система адміністративних стягнень. Загальна характеристика адміністративних стягнень, що можуть бути накладені за правопорушення, пов'язані із корупцією:
 - 1.1. Штраф.

1.2. Конфіскація грошей, одержаних внаслідок вчинення адміністративного правопорушення.

1.3. Позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю.

2. Загальні правила накладення адміністративних стягнень.

3. Обставини, що пом'якшують та обтяжують відповідальність за адміністративне правопорушення.

Література: 1, 5, 10-11, 15, 16, 20, 22, 25, 28, 30, 32, 35, 40.

Тема 5. Провадження в справах про адміністративні правопорушення, пов'язані із корупцією

1. Поняття, завдання та принципи провадження в справах про адміністративні правопорушення.

2. Суб'єкти, що беруть участь у провадженні в справах про адміністративні правопорушення, пов'язані із корупцією.

3. Поняття та види стадій провадження у справах про адміністративні правопорушення, пов'язані із корупцією.

4. Адміністративне розслідування.

5. Розгляд справи про адміністративне правопорушення.

6. Оскарження постанов у справах про адміністративні правопорушення.

7. Виконання постанов про накладення адміністративного стягнення.

Література: 1, 5, 15, 17, 20-22, 23-25, 27, 29, 30, 34, 36, 38, 41.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ

До Теми 1. Поняття та сутність корупції

Завдання для поточного контролю знань і вмінь здобувачів вищої освіти:

1. Визначте ознаки поняття «корупція».
2. Здійсніть класифікацію корупції за різними критеріями.
3. Визначте, як співвідносяться між собою поняття «правопорушення, пов'язане із корупцією» та «корупційне правопорушення».
4. Опишіть основні причини корупції в Україні.
5. Визначте елементи державної антикорупційної політики.
6. Вкажіть, які основні міжнародні акти були прийняті в сфері запобігання та протидії корупції.

Кейс 1

На сьогодні в Україні відсутня Антикорупційна стратегія. Останнім був Закон України «Про засади державної антикорупційної політики в Україні (Антикорупційна стратегія) на 2014-2017 роки». Здійсніть аналіз вказаного акту на предмет його актуальності.

До Теми 2. Особливості адміністративної відповідальності за правопорушення, пов'язані із корупцією

Завдання для поточного контролю знань і вмінь здобувачів вищої освіти:

1. Визначте особливості адміністративної відповідальності як різновиду юридичної відповідальності.
2. Визначте основні засади правового регулювання адміністративної відповідальності за правопорушення, пов'язані із корупцією.
3. Схематично відобразіть систему суб'єктів відповідальності за правопорушення, пов'язані з корупцією.
4. Визначте мету, з якою ведеться Єдиний державний реєстр осіб, які вчинили корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення.

Кейс 1

На підставі аналізу Глави 13-А КУпАП визначте випадки, коли суб'єктом відповідальності за правопорушення, пов'язані з корупцією, можуть виступати особи, що не зазначені в ст. 3 Закону України «Про запобігання корупції».

Кейс 2

Щодо державного службовця в суді розглядається справа щодо притягнення його до адміністративної відповідальності за вчинення правопорушення, передбаченого ст. 172-5 КУпАП, а саме порушення встановлених законом обмежень щодо одержання подарунків. Чи є це підставою для внесення відповідної інформації до Єдиного державного реєстра осіб, які вчинили корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення?

До Теми 3. Характеристика складів адміністративних правопорушень, пов'язаних з корупцією

Завдання для поточного контролю знань і вмінь здобувачів вищої освіти:

1. Визначте складові об'єктивної сторони такого адміністративного правопорушення, пов'язаних з корупцією, як порушення обмежень щодо сумісництва та суміщення з іншими видами діяльності.
2. Визначте, за одержання яких подарунків, державний службовець не буде нести адміністративну відповідальність.
3. Визначте суб'єктів такого адміністративного правопорушення, пов'язаних з корупцією, як порушення вимог фінансового контролю.
4. Визначте основні ознаки реального конфлікту інтересів.
5. Опишіть, в чому може проявлятися невжиття заходів щодо протидії корупції.

Кейс 1

Державний службовець отримав подарунок на день народження від своїх батьків на сумму 5 прожиткових мінімумів для працездатних осіб. Чи є прийняття такого подарунка порушенням встановлених законом обмежень щодо одержання подарунків?

Кейс 2

Державний службовець подав завідомо недостовірні відомості у декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування. Встановлено, що такі відомості відрізняються від достовірних на суму 400 прожиткових мінімумів для працездатних осіб. Визначте до якої відповідальності буде притягнуто такого службовця?

До Теми 4. Адміністративні стягнення, що можуть бути накладені за правопорушення, пов'язані із корупцією

Завдання для поточного контролю знань і вмінь здобувачів вищої освіти:

1. Визначте функції адміністративних стягнень.
2. Вкажіть, які адміністративні стягнення може бути застосовано до особи за вчинення адміністративного правопорушення, пов'язаного із корупцією.
3. Визначте особливості такого адміністративного стягнення як позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю.
4. Визначте строки накладення адміністративних стягнень за правопорушення, пов'язані із корупцією.
5. Охарактеризуйте обставини, що обтяжують відповідальність за адміністративне правопорушення.

Кейс 1

Державний службовець прийняв рішення в умовах реального конфлікту інтересів. У зв'язку з цим судом розглядається справа про притягнення його до адміністративної відповідальності за вчинення правопорушення, передбаченого

ч. 2 ст. 172-7 КУпАП. Чи може суд накласти на такого службовця стягнення у вигляді як позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю?

Кейс 2

З дня вчинення особою правопорушення, пов'язаного з корупцією, пройшло 3 роки. Однак виявлено факт вчинення такого правопорушення було лише 2 місяця назад. Чи може на таку особу бути накладено адміністративне стягнення?

До Теми 5. Проведення в справах про адміністративні правопорушення, пов'язані із корупцією

Завдання для поточного контролю знань і вмінь здобувачів вищої освіти:

1. Визначте принципи проведення в справах про адміністративні правопорушення.
2. Визначте права та обов'язки осіб, що мають особистий інтерес у справі про адміністративне правопорушення.
3. Визначте етапи стадії адміністративного розслідування.
4. Вкажіть, яка інформація має міститись у протоколі про адміністративне правопорушення.
5. Опишіть порядок розгляду в суді справ про адміністративні правопорушення, пов'язані із корупцією.
6. Вкажіть, які види постанов можуть бути прийняті по справах про адміністративні правопорушення.

Кейс 1

Особі, що притягається до адміністративної відповідальності за правопорушення, пов'язане із корупцією, не було повідомлено про дату, час і місце розгляду її справи. Який принцип проведення в справах про адміністративні правопорушення не дотримано в такому випадку?

Кейс 2

Особа, на яку накладено стягнення за результатами розгляду щодо неї справи про адміністративне правопорушення, пов'язане із корупцією. У який строк та в якому порядку така особа може оскаржити постанову?

ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ І ВМІНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

1. Поняття категорії «корупція».
2. Види корупції.
3. Правове регулювання питання адміністративної відповідальності за правопорушення, пов'язані з корупцією.
4. Причини корупції в Україні.
5. Наслідки корупції в Україні.
6. Поняття правопорушення, пов'язаного із корупцією, відмежування його від корупційного правопорушення.
7. Державна антикорупційна політика.
8. Участь України в міжнародному співробітництві у сфері запобігання і протидії корупції.
9. Поняття та особливості адміністративної відповідальності як різновиду юридичної відповідальності.
10. Суб'єкти відповідальності за правопорушення, пов'язані з корупцією.
11. Єдиний державний реєстр осіб, які вчинили корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення.
12. Види правопорушень, пов'язаних з корупцією, за вчинення яких передбачено адміністративну відповідальність.
13. Порушення обмежень щодо сумісництва та суміщення з іншими видами діяльності як адміністративне правопорушення, пов'язане з корупцією.
14. Порушення встановлених законом обмежень щодо одержання подарунків як адміністративне правопорушення, пов'язане з корупцією.
15. Порушення вимог фінансового контролю як адміністративне правопорушення, пов'язане з корупцією.
16. Порушення вимог щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів як адміністративне правопорушення, пов'язане з корупцією.
17. Незаконне використання інформації, що стала відома особі у зв'язку з виконанням службових або інших визначених законом повноважень як адміністративне правопорушення, пов'язане з корупцією.
18. Невжиття заходів щодо протидії корупції як адміністративне правопорушення, пов'язане з корупцією.
19. Порушення заборони розміщення ставок на спорт, пов'язаних з маніпулюванням офіційним спортивним змаганням як адміністративне правопорушення, пов'язане з корупцією.
20. Порушення законодавства у сфері оцінки впливу на довкілля як адміністративне правопорушення, пов'язане з корупцією.
21. Характеристика адміністративних стягнень, що можуть бути накладені за правопорушення, пов'язані із корупцією.
22. Правила накладення адміністративних стягнень за правопорушення, пов'язані з корупцією.
23. Обставини, що пом'якшують відповідальність за адміністративне правопорушення.

24. Обставини, що обтяжують відповідальність за адміністративне правопорушення.
25. Поняття та завдання провадження в справах про адміністративні правопорушення.
26. Принципи провадження в справах про адміністративні правопорушення.
27. Суб'єкти, що беруть участь у провадженні в справах про адміністративні правопорушення, пов'язані із корупцією.
28. Поняття та види стадій провадження у справах про адміністративні правопорушення, пов'язані із корупцією.
29. Адміністративне розслідування.
30. Поняття та зміст протоколу про адміністративне правопорушення.
31. Розгляд справи про адміністративне правопорушення.
32. Види та зміст постанов по справах про адміністративні правопорушення.
33. Оскарження постанов у справах про адміністративні правопорушення.
34. Виконання постанов про накладення адміністративного стягнення.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Оцінка «5» (відмінно) – здобувач вищої освіти вільно орієнтується в теоретичному матеріалі та без помилок застосовує теоретичні знання при розв’язанні практичних задач.

Оцінка «4» – здобувач вищої освіти знає основний масив теоретичного матеріалу, але або плутається при його поясненні, або застосовує його на практиці з помилками (при розв’язанні практичних задач).

Оцінка «3» (задовільно) – здобувач вищої освіти має лише уривчасті теоретичні знання та розв’язує лише 50 відсотків практичних задач.

Оцінка «2» (незадовільно) – здобувач вищої освіти не орієнтується в теоретичному матеріалі та виконує менше 50 відсотків практичних задач або не може розв’язувати практичні задачі взагалі.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

ПЕРЕЛІК НЕОБХІДНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

нормативно-правові акти:

1. Конституція України : прийнята на V сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. Дата оновлення: 21.02.2019 р. URL: www.rada.gov.ua
2. Конвенція Організації Об'єднаних Націй проти корупції : Конвенція ООН від 31.10.2003 р. Дата оновлення: 18.10.2006 р. URL: www.rada.gov.ua
3. Про державну службу : Закон України від 10.12.2015 р. Дата оновлення: 18.10.2019 р. URL: www.rada.gov.ua
4. Про центральні органи виконавчої влади : Закон України від 17.03.2011 р. Дата оновлення: 25.09.2019 р. URL: www.rada.gov.ua
5. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984 р. Дата оновлення: 02.11.2019 р. URL: www.rada.gov.ua
6. Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади : Постанова КМУ від 10.09.2014 р. Дата оновлення: 22.10.2019 р. URL: www.rada.gov.ua
7. Про засади державної антикорупційної політики в Україні (Антикорупційна стратегія) на 2014-2017 роки : Закон України від 14.10.2014 р. Дата оновлення: 08.08.2015 р. URL: www.rada.gov.ua
8. Про запобігання корупції : Закон України від 14.10.2014 р. Дата оновлення: 18.10.2019 р. URL: www.rada.gov.ua
9. Про затвердження Положення про Єдиний державний реєстр осіб, які вчинили корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення : Рішення НАЗК від 09.02.2018 р. Дата оновлення: 16.04.2019 р. URL: www.rada.gov.ua

спеціальна література:

10. Адерейко Т.В. Особливості адміністративних стягнень в Україні, сучасний стан і перспективи. *Молодий вчений*. 2014. № 11. С. 146-151.
11. Адміністративне право України. Повний курс : *підручник* / Галунько В., Діхтієвський П., Кузьменко О., Стеценко С. та ін. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2018. 446 с.
12. Біла-Тіунова Л.Р. Державна служба в Україні : навчально-методичний посібник [Л.Р. Біла-Тіунова, Н.С. Панова, Г.В. Фоміч, Л.М. Корнута] 3-е вид., перероб. і доп. О. : Фенікс, 2015. 196 с.
13. Біла-Тіунова Л.Р. Особливості матеріальної відповідальності державних службовців: . *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: «Юриспруденція»*. 2019. № 37. С. 64-73.
14. Бугайчук К. Л., Беспалова О. І. Запобігання конфлікту інтересів в діяльності осіб уповноважених на виконання функцій держави та місцевого самоврядування. Харків, 2016. 41 с.

15. Васильківська В.В. Сутнісно-правова характеристика обов'язків державного службовця. *Право та державне управління* : зб. наук. праць; Класичний приватний ун-т. 2018. № 1. С. 183–189.
16. Гаращук В.М. Актуальні проблеми боротьби з корупцією в Україні : монографія. Х. : Право, 2010. 144 с.
17. Гнатюк С. С. Проведення в справах про адміністративні проступки: проблемні питання структури. Львів, 2011. 156 с.
18. Голосніченко І.П., Золотарьова Н.І., Штанько Д.О. Адміністративна відповідальність: Навч. посіб / І.П. Голосніченко, Н.І. Золотарьова, Д.О. Штанько. К., 2003. 112 с.
19. Гончарук С.Т. Відповідальність за адміністративні правопорушення, пов'язані з корупцією. Інтернаука. Серія: «Юридичні науки». [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.inter-nauka.com/uploads/public/15284453183308.pdf>
20. Державна служба в Україні : теоретико-правова характеристика у контексті реформування законодавства : монографія / за заг. ред. С.В. Ківалова, Л.Р. Білої-Тіунової / [С.В. Ківалов, Л.Р. Біла-Тіунова та ін.]. Одеса : Фенікс, 2013. 438 с.
21. Запобігання корупції: методичні рекомендації для місцевих активістів / [Д. О. Калмиков, Д. В. Сінченко, О. О. Сорока, М. І. Хавронюк, Г. Л. Шведова]; за заг. ред. М. І. Хавронюка. К. : ФОП Москаленко О.М., 2017. 242 с.
22. Ільєнок Т. В. Адміністративне корупційне правопорушення: поняття, склад, ознаки. *Актуальні проблеми держави і права* : зб. наук. пр. Одеса, 2012. Вип. 68. С. 511-516.
23. Калюжний Р.А., Комзюк А.Т., Погрібний О.О. Науково-практичний коментар Кодексу України про адміністративні правопорушення. К. : Всеукраїнська асоціація видавців «Правова єдність», 2008. 781 с.
24. Картузова І. О., Осадчий А. Ю. Адміністративно-процедурне право: навч.-метод. посібник / Одеська національна юридична академія. О.: Юридична література, 2008. 288 с.
25. Кодекс України про адміністративні правопорушення: наук.-практ. коментар / за заг. ред. А. С. Васильєва, О. І. Миколенка. Харків, 2010. 1024 с.
26. Коліушко І., Банчук О. Поняття адміністративної відповідальності і адміністративного правопорушення в сучасному українському праві. *Право України*. 2008. №4. С.31-37.
27. Коропатов О. М. Деякі питання провадження у справах про адміністративні корупційні правопорушення. *Південноукраїнський правничий часопис*. 2013, № 3. С. 223-228.
28. Лавренова О.І. До питання про оптимізацію системи адміністративних стягнень. *Журнал східноєвропейського права*. 2019. № 64. С. 106-111.
29. Лук'янець Д.М. Проблеми адміністративної відповідальності: монографія. К., 2001. 220 с.

30. Матіос А.В. Адміністративна відповідальність посадових осіб. К.: Знання, 2007. 223 с.
31. Мельник М.І. Корупція – корозія влади (соціальна сутність, тенденції та наслідки, заходи протидії). К. : Юридична думка, 2004. 400 с.
32. Михайлов Р.І. Окремі питання удосконалення законодавства щодо виконання постанов про накладення адміністративних стягнень. *Проблеми правознавства та правоохоронної діяльності*. 2015. № 1 (52). С. 22-27.
33. Могил С. К. Професійна компетентність державного службовця: сутність, правове регулювання, вимоги. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Юриспруденція*. Одеса, 2014. Вип. 11 (1). С. 162–165.
34. Науково-практичний коментар Кодексу України про адміністративні правопорушення. / За заг. ред. С. В. Петкова. К. «Центр учбової літератури», 2017. 580 с.
35. Петренко О.С. Адміністративні стягнення та санкції як категорії адміністративного права. *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ*. 2011. № 3. С. 133-140.
36. Ревак О. І. Корупція: теоретико-методологічні засади дослідження. Львів, 2011. 220 с
37. Сліпченко А. Є. Деякі проблемні питання організації боротьби з корупцією. Відповідальність посадових осіб за корупційну діяльність. *Збірник матеріалів міжнародного науково-практичного семінару*. Харків, 2003. 312 с.
38. Хабарова Т. В. Поняття та зміст провадження у справах про правопорушення, пов'язані з корупцією, вчинені військовими посадовими особами. *Право і суспільство*. 2017. № 2 (2). С. 126–129.
39. Хамходера О.П. Запобігання корупційним проявам у публічній службі. *Адміністративне право України: Підручник* / Галунько В., Діхтієвський П., Кузьменко О., Стеценко С. та ін. Видання друге. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2019. С. 313-344.
40. Хамходера О. П. Позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю як новий вид адміністративних стягнень. *Правові та інституційні механізми забезпечення сталого розвитку України : у 2 т. : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (Одеса, 15-16 трав. 2015 р.)*. 2015. : Т. 2 . 2015. 667 с. С. 51-54.
41. Цюприк Н. О. Принципи та підстави притягнення до адміністративної відповідальності працівників органів внутрішніх справ. *Альманах права*. 2012. Вип. 3. С. 448-452.
42. Шатрава С. О. Дослідження способів врегулювання конфлікту інтересів в діяльності органів Національної поліції України. *Актуальні проблеми національного законодавства // матер. всеукр. наук.-практ. конф. з міжнарод. участю*. Кіровоград, 2016. С. 84-86.
43. Шкарпицька В. К. Адміністративна відповідальність військовослужбовців в Україні. *Молодий вчений*. 2018. № 6. С. 289-295.

44. Bila-Tiunova L., Bilous-Osin T., Kozachuk D., & Vasylykivska V. (2019) Participation of civil society in public administration: prospects for international experience implementation in Ukraine,. *Humanities & Social Sciences Reviews*, 7(5), 757-764. <https://doi.org/10.18510/hssr.2019.7594>
45. Liubov Bila-Tiunova, Andrey Neugodnikov, Yuliia Danylenko (2019) The problems of public administration in the sphere of healthcare in Ukraine, *International Journal of Applied Exercise Physiology*, 8 (2), 575-582.
46. Sergey Kivalov, OlhaKibik (2019) Economic and organizational preconditions for the development of agency relations in a crisis period, *Baltic journal of economic studies*, 5 (2), 91-98.

ДОДАТОК 1. ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ

Яким чином здійснюється законодавче закріплення нормативних підстав адміністративної відповідальності?

- A) виключно Кодексом України про адміністративні правопорушення
- B) Кодексом України про адміністративні правопорушення та іншими законами
- C) виключно Кодексом адміністративного судочинства України
- D) Кодексом України про адміністративні правопорушення та Кодексом адміністративного судочинства України/

Як називаються конкретні суспільні відносини, яким завдано шкоди в результаті протиправного діяння?

- A) загальний об'єкт адміністративного проступку
- B) родовий об'єкт адміністративного проступку
- C) безпосередній об'єкт адміністративного проступку
- D) предмет адміністративного проступку

Які елементи входять до складу адміністративного проступку?

- A) об'єкт, об'єктивна сторона, суб'єкт, суб'єктивна сторона
- B) гіпотеза, диспозиція, санкція
- C) суспільна шкідливість, протиправність, винність, караність
- D) об'єкт, суб'єкт, зміст

З якого віку відповідно до закону може наступати відповідальність за адміністративне правопорушення?

- A) 14 років
- B) 16 років
- C) 16 років, а за окремі правопорушення - 14 років
- D) 18 років, а за окремі правопорушення - 16 років

Що з перерахованого є характерною ознакою адміністративної відповідальності?

- A) застосовується лише до фізичних осіб
- B) застосовується лише до юридичних осіб
- C) застосовується лише в рамках позаслужбового підпорядкування
- D) застосовується лише в судовому порядку

Яка з названих ознак характеризує адміністративну відповідальність?

- A) стягнення застосовує уповноважений на те орган (посадова особа) в порядку підлеглості
- B) притягнення особи до відповідальності призводить до настання судимості
- C) відповідальність настає виключно за рішеннями суду
- D) суб'єктами відповідальності можуть бути фізичні і юридичні особи

Яка ознака полягає в тому, що адміністративним проступком визнається лише діяння, за яке законом передбачено адміністративну відповідальність?

- A) суспільна шкідливість
- B) протиправність
- C) винність
- D) караність

Що відноситься до обов'язкових елементів об'єктивної сторони при формальному складі адміністративного проступку?

- A) протиправне діяння
- B) протиправне діяння та суспільно шкідливі наслідки
- C) протиправне діяння, суспільно шкідливі наслідки, причинний зв'язок між діянням і наслідками

D) протиправне діяння, суспільно шкідливі наслідки, причинний зв'язок, спосіб діяння

Як називається ситуація, коли особа не передбачає настання шкідливих наслідків свого діяння, хоча повинна і може це передбачити?

- A) неосудність особи
- B) непрямий умисел особи
- C) протиправна недбалість особи
- D) протиправна легковажність (самовпевненість) особи

Якою підставою адміністративної відповідальності є система норм, що закріплюють склади адміністративних проступків, систему адміністративних стягнень, коло суб'єктів, наділених правом застосовувати адміністративні стягнення і процедуру притягнення до адміністративної відповідальності?

- A) нормативною
- B) фактичною
- C) процесуальною
- D) процедурною

Якою підставою адміністративної відповідальності є акт компетентного суб'єкта про накладення конкретного адміністративного стягнення за конкретний адміністративний проступок на конкретну винну особу?

- A) нормативною
- B) фактичною
- C) процесуальною
- D) процедурною

Якою підставою адміністративної відповідальності є адміністративний проступок?

- A) нормативною
- B) фактичною
- C) процесуальною
- D) процедурною

Що слід розуміти під адміністративним стягненням?

- A) міра впливу на правопорушника, який вчинив адміністративний проступок з метою відновлення порушених прав та законних інтересів осіб та притягнення винного до відповідальності
- B) негативні наслідки, що застосовуються до особи, яка вчинила адміністративне правопорушення з метою покарання та запобігання вчиненню нових правопорушень
- C) міра відповідальності, що застосовується з метою виховання особи, яка вчинила адміністративне правопорушення як самим правопорушником, так і іншими особами
- D) заходи адміністративного примусу, що визначені в Кодексі України про адміністративні правопорушення та застосовуються до особи за вчинення суспільно шкідливого діяння, яке має ознаки адміністративного проступку

В який строк може бути накладено адміністративне стягнення за вчинення правопорушення, пов'язаного з корупцією?

- A) не пізніше як через два місяці з дня вчинення правопорушення
- B) протягом двох місяців з дня його виявлення але не пізніше двох років з дня його вчинення
- C) не пізніше як через три місяці з дня вчинення правопорушення
- D) протягом трьох місяців з дня його виявлення але не пізніше двох років з дня його вчинення

Яке адміністративне стягнення може застосовуватися тільки як додаткове?

- A) штраф
- B) позбавлення права керування транспортними засобами
- C) виправні роботи
- D) позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю

Як накладається адміністративне стягнення при вчиненні однією особою кількох адміністративних правопорушень, справи про які одночасно розглядаються одним і тим же органом (посадовою особою)?

- A) за одне із вчинених правопорушень, а за інші правопорушення – після виконання попереднього, але не пізніше як через 2 місяці
- B) в межах санкції, встановленої за більш серйозне правопорушення з числа вчинених
- C) максимально допустиме стягнення, передбачене санкцією статті
- D) за кожне правопорушення окремо

На який строк призначається адміністративне стягнення у вигляді позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю у разі, коли його спеціально передбачено в санкції статті (санкції частини статті) Особливої частини Кодексу України про адміністративні правопорушення?

- A) 3 місяці
- B) 6 місяців
- C) 1 рік
- D) 3 роки

Який із перелічених нижче примусових заходів НЕ є адміністративним стягненням?

- A) попередження
- B) привід
- C) конфіскація
- D) штраф

Скільки стягнень може бути накладено на особу за одне адміністративне правопорушення?

- A) лише одне основне стягнення
- B) два основних стягнення
- C) основне або основне і додаткове стягнення
- D) основне або основне і два додаткових стягнення

Який акт складається за наслідками стадії адміністративного розслідування?

- A) рапорт
- B) протокол про адміністративне правопорушення
- C) постанова по справі про адміністративне правопорушення
- D) наказ

Прийняттям якого акту завершується стадія розгляду справи про адміністративне правопорушення?

- A) постанови
- B) протоколу
- C) розпорядження
- D) ухвали

Що слід віднести до заходів забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення?

- A) адміністративний арешт
- B) адміністративне затримання
- C) конфіскація
- D) штраф

Який строк розгляду справи про адміністративне правопорушення з моменту отримання уповноваженим органом всіх її матеріалів за загальним правилом?

- A) протягом 10 діб
- B) протягом 5 діб
- C) протягом 15 діб
- D) протягом 1 місяця

Протягом якого часу з дня винесення постанови по справі про адміністративне правопорушення її може бути оскаржено?

- A) протягом 10 днів
- B) протягом 15 днів
- C) протягом 20 днів
- D) протягом місяця

Після спливу якого часу з дня винесення НЕ підлягає виконанню постановою про накладення адміністративного стягнення, якщо її не було звернуто до виконання?

- A) місяця
- B) 3 місяців
- C) 6 місяців
- D) рік

Яка з наведених обставин НЕ виключає провадження в справах про адміністративні проступки?

- A) неосудність особи, яка вчинила протиправну дію чи бездіяльність
- B) вчинення правопорушення в стані крайньої необхідності або необхідної оборони
- C) досягнення особою пенсійного віку
- D) відсутність події і складу адміністративного проступку

Які з перелічених обставин визнаються такими, що обтяжують відповідальність за адміністративне правопорушення?

- A) вчинення правопорушення щодо малолітнього, особи похилого віку або особи, що перебуває в безпорадному стані
- B) вчинення правопорушення щодо жінки, яка завідомо для винного перебувала у стані вагітності
- C) вчинення правопорушення щодо особи, яка перебуває в матеріальній, службовій чи іншій залежності від винного
- D) вчинення правопорушення в умовах стихійного лиха або за інших надзвичайних обставин

Які загальні строки притягнення до адміністративної відповідальності встановлені законодавством, якщо справи про адміністративні правопорушення підвідомчі суду (судді)?

- A) стягнення може бути накладено не пізніше як через два місяці з дня вчинення правопорушення, а при триваючому правопорушенні - не пізніше як через два місяці з дня його виявлення;
- B) стягнення може бути накладено не пізніше як через три місяці з дня вчинення правопорушення, а при триваючому правопорушенні - не пізніше як через три місяці з дня його виявлення
- C) стягнення може бути накладено не пізніше як через шість місяців з дня вчинення правопорушення, а при триваючому правопорушенні - не пізніше як через шість місяців з дня його виявлення
- D) стягнення може бути накладено не пізніше як через рік з дня вчинення правопорушення, а при триваючому правопорушенні - не пізніше як через рік з дня його виявлення

Яким чином подається апеляційна скарга на постанову судді у справі про

адміністративне правопорушення?

- A) до відповідного апеляційного суду через місцевий суд, який виніс постанову
- B) безпосередньо до відповідного апеляційного суду
- C) до відповідного апеляційного суду через особу, яка складала протокол про адміністративне правопорушення
- D) безпосередньо до відповідного місцевого суду у порядку адміністративного судочинства

Яке з наведених питань НЕ повинен вирішувати орган (посадова особа) при підготовці до розгляду справи про адміністративні проступки?

- A) чи призначено адвоката
- B) чи належить до його компетенції розгляд даної справи
- C) чи належить до його компетенції розгляд даної справи
- D) чи сповіщено осіб, які беруть участь у справі, про час і місце її розгляду

Яка з наведених обставин визначає недійсність протоколу про адміністративний проступок?

- A) відсутність підпису порушника
- B) відсутність пояснень порушника
- C) відсутність підписів свідків
- D) відсутність підпису особи, що склала протокол